

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE

ÅRSSKRIFT 1990

Femtionionde årgången

Tryck: CW Carlssons Eftr. Tryckeri AB,
Vänersborg 1990
Bokbinderi: Wickströms Bokbinderi, Uddevalla

Tegelbruk i Vänersborg

av

Stellan Granat

Del I.

Som byggnadsmaterial är teglet uråldrigt. I Norden anses den äldsta tegelbyggnaden vara Gumlösa kyrka i Skåne vilken 1191 invigdes av ärkebiskop Absalon. Teglet har sedan dess förekommit i byggnader runt om i landet, men Sverige har ändå till långt fram i tiden varit ett land med en dominerande träbyggnadstradition. I många äldre stenbyggnader är det heller inte teglet utan gråstenen som kommit till heders.

Den stad som under 1640-talet växte fram på det gamla Huvudnäs säteri sedan Brätte borgare 1642 blivit beordrade att flytta var en stad med många nybyggarproblem. Den nya staden Vänersborg, som fick sina stadsprivilegier 1 februari 1644, var en trästad och skulle så förbli i århundraden. I mångt och mycket kan sägas att intrycket av trästad inte förändrades i Vänersborg förrän under 1950- och framför allt 1960-talens stora stadsförändringar runt om i landet som även på gott och ont svepte över Vänersborg. Då revs och/eller förändrades väsentliga och sammanhängande trähusmiljöer i centrala staden, samtidigt som staden växte ut och nya bostadsområden uppfördes och då oftast i sten och tegel.

Dock anlades samtidigt med den nya staden på 1600-talet ett tegelbruk på västra sidan om Vassbotten, Vänerns sydligaste vik. Detta bruk, Kasen, hade namn om sig att tillverka ett tegel av högsta kvalitet i klass med det holländska klinkert som var ett eftertraktat byggnadsmaterial. Detta bruk var i verksamhet i runt 220 år. Samtidigt anlades ytterligare bruk under 1700- och 1800-talen runt Vassbotten i en omfattning som gjorde tegeltillverkningen till en av de stora och viktiga industrigrenarna i staden vid sidan av Tändsticksfabriken och Skofabriken. Genom tekniska förändringar och byggindustrins förvandling kom dock tegelbruken att läggas ned och försvinna. De tre sista var Tenggrenstorp som brann ned sommaren 1959 samt Fridhem och Nabbensberg, vilka lades ned på mitten av 1960-talet för att rivas 1972. Vad som

nu återstår är rester av en del lertäckter som man kan upptäcka här och var i naturen. För övrigt finns inga spår av denna omfattande industrigren. Genom Tändsticksfabrikens nedläggning efter Krügerkrachen och Skofabrikens upphörande 1969 har stadens näringsliv också genomgått stora förändringar.

Ehuru Vänersborg var att betrakta som en trästad har tegelbruken dock haft avsättning av sina varor. Två viktiga förutsättningar för en livskraftig tegelindustri har funnits här, dels goda råvarutillgångar dels goda transportmöjligheter. Båtfrakterna har varit av stor betydelse för avsättning kring Vänerhamnarna och inte minst till Göteborg som under 1800-talets andra hälft var en stad i kraftig tillväxt. Vad gäller längre transporter är det troligt att dessa först under 1800-talet blivit ett problem, ty av allt att döma har Kasens tegelbruk under 1600- och 1700-talen haft sin avsättning i staden med omnejd. Tegeltillverkningen runt om i landet har till långt fram i tiden dominerats av många men små enheter som betjänat ett mindre område. Då man under 1700-talets andra hälft byggde slussarna i Karls grav för att förbinda Vänern med Västerhavet togs ej teglet från Kasens tegelbruk utan man anlade ett särskilt tegelbruk för ändamålet vid Brinkebergskulle. Visserligen krävde dessa slussar ett särskilt välbränt klinkert som skulle tåla undervattensmurning men viktigt var även att ha tillverkningen så nära som möjligt för att slippa svåra och tunga transporter. Detta bruk lades dock ner runt sekelskiftet 1800. Vid samma tidsperiod anlades även ett bruk vid Nabensberg vid Karl grav utlopp ur Vänern vilket, ehuru med förnyat byggnadsbestånd, fortsatte sin verksamhet in på 1960-talet. På 1830-talet startades Skavens tegelbruk och 1845 Starkekärr, sedermera Fridhems bruk från 1907 samt år 1899 Vänersborgs tegelbruk och slutligen 1907 Tenggrenstorps tegelbruk. Härigenom kom en omfattande tegelindustri att blomstra runt om Vassbottenviken vid vilken man hade lastbryggor och särskilda båtar som fraktade teglet. De senaste decennierna utvecklades dock landsvägstransporterna alltmer.

Efter 1777 års stadsbrand i Vänersborg kom staden att återuppbyggas såsom en trästad. Efter nästa stora stadsbrand 4 november 1834 försökte man i mesta möjliga mån få stadens invånare att vid återuppförandet av sina brunna fastigheter i största möjliga omfattning begagna sig av sten, vilket ej lyckades i önskad omfattning. Dock infördes bestämmelser i den nya byggnadsstadgan att träbyggnader ej fick uppföras utan brandmurar, samt att takbeläggningen skulle vara antingen taktegel, skiffer eller plåt. Skiffer kom att bli ett icke ovanligt taktäckningsmaterial i staden tack vare tillgången på skiffer från de dalsländska brotten.

Torv, halm, spån och näver förbjöds helt och hållet som taktäckning efter 1834 års brand, vilken fått sin stora omfattning till följd av bl.a. elden spritts från tak till tak med dessa lättantändliga materialier.

Stadens stenbyggnader blev få även efter 1834 års brand. Bland de få hus som klarat sig var kyrkan och residenset samt kronohäktet och kronobageriet, samtliga putsade byggnader med stomme av gråsten. Efter branden uppfördes några stenhus. Två viktiga byggnader för den arkitektoniska utformningen av delar av centrum var Strömmerska (ursprungligen Spaakska) huset och Paalzowska (ursprungligen Malmska) huset vilka belägna å ömse sidor av Fisketorget flankerade residenset. Båda husen uppfördes i rött tegel och försågs med putsade pilastrar och gesimeser och kom att i förhållande till övrig bebyggelse utgöra en enhetlig sammanhållen arkitektoniskt rumsbildning som öppnade sig mot hamnen och Dalbobron, alltså mot den väg ankommande resenär mötte staden. Byggnaderna gavs en palatsartad arkitektonisk utformning.

De två husen och det 1843—1844 tillbyggda residenset utgjorde härigenom en för en småstad som Vänersborg en mycket ovanlig sammanhållen arkitektonisk skapelse, som tyvärr slogs sönder genom rivningen av Strömmerska huset 1975. Emellertid kan dessa tegelbyggnader ha påverkat utvecklingen. Under 1800-talets andra hälft kom ett flertal offentliga byggnader att uppföras i tegel. Läroverket och Stadshuset (Stadshotellet) stod färdiga 1869 och var båda i tegel ehuru putsade liksom Sparbankens hus av 1883. Andra hus av imponerande storlek och framträdande arkitektur var skofabrikens anläggning på Rengmanska lyckan, öster om staden liksom grannen, den numera rivna tändsticksfabriken som efter upprepade bränder 1874 uppfördes i tegel och det intilliggande vattentornet från 1882 med sin påbyggnad 1910. Garveriet vid Vallgatan, på tomten för nuvarande Kommunhuset, uppfördes likaledes i tegel och den där mitt emot liggande Flickskolan som stod klar 1885. Arbetarföreningens hus uppfördes av rött tegel 1897. Dövsolorna och lasarettet var andra byggnader som vid denna tid också nybyggdes vid denna tid och med tegel som byggnadsmaterial och i tidens eklektriserande stil. Dessa exempel på institutions- och fabriksbyggande i tegel kan även kompletteras med exempel på villa- och hyreshus i såväl Vänersborg som andra städer. Detta val av byggnadsmaterial, byggt teknik och stilutformning låg i tiden och kom att bli ett av många uttryck för och resultat av de stora samhällsomvandlingar som följde av den framväxande industrialiseringen. Även själva tegelframställningen genomgick en förändring från ett förindustriellt tillverknings sätt till ett allt rationellare och mer tekniskt präglat fabriksarbete. Detta gav en ökad produktion, som möjliggjorde byggnadsexpansionen.

I de ovan nämnda exemplen på det senare 1800-talets tegelbyggnader i Vänersborg har man mycket medvetet utformat en arkitektur som passar teglet och som framhäver teglets egenvärde och möjligheter till utsmyckning. Där så erfordrades fanns möjligheten till formpressat tegel för lister, bårder o.dy. Andra tegelbyggnader i staden var museet från 1885—1886 vari man kombinerat tegel och putsytor samt Norra skolan från 1899. Även i framväxande orter som Trollhättan uppfördes inte minst offentliga byggnader i tegel. I det starkt exponerande Göteborg bör även för Vänersborgsbrukens tegelprodukter fått avsättning. En annan viktig avnämare för tegelbruken var jordbruket som efter 1800-talets skiften var stätt i en teknisk utveckling där bl.a. täckdikningen var en viktig del av jordbrukets effektivisering och för vilken en stor mängd rör i skilda dimensioner var av nöden.

Kasen

På västra sidan om Vänerens sydligaste vik Vassbotten, växte utanför det egentliga stadsområdet upp en oreglerad bebyggelse i Blåsut och Kasenområdet redan tidigt under Vänersborgs stads tillvaro. Detta område tillhörde emellertid inte staden utan låg i Vassända Naglums socken. Inte minst var det personer med anknytning till sjöfartsyrken som slog sig ner här. Särskilt under 1700- och 1800-talen blev det också ett område som fick se en rad olika näringsgrenar växa fram inom sina gränser, inte minst sådana som var platskrävande eller eldfarliga. Inte minst eldfarliga verksamheter lades utanför staden då de i 1835 års byggnadsordning, vilken reglerade återuppbyggnaden av staden efter 1834 års stadsbrand, uttryckligen förbjöds inom stadsområdet. Man drev här under 1600—1700 val becksjuderi och 1800-talet såg järngjuteri och varvsrörelse och lädergarveri växa fram och 1847 anlades här ursprungligen Vänersborgs tändsticksfabrik som dock redan efter några år flyttade till öster om staden.

Här kom också tre olika tegelbruk att drivas genom tillgång på lera och goda fraktmöjligheter sjövägen samt givetvis närheten till kunder i staden. Det var Kasen, Skaven och för en kort tid Lockerud.

På Kasen, som var en utgjord till Lockerud anlades det första tegelbruket i Vänersborgs omedelbara närhet. Det synes ha varit jämnårigt med den nya staden som hitflyttades 1643 från Brätte och fick sina privilegier 1 februari 1644. Tegelbruket fick dela den unga stadens öde att skövlas genom krigshärjningarna under Hannibalfejden sommaren 1644, men båda byggdes idogt åter upp.

Vid 1700-talets mitt ägdes Kasen av Anders Ingman f. c:a 1700. Han blev efter tjänst i kammarkollegiet och kammarrevisionen landskamrer i

Älvsborgs län 1734 med assessors namn. År 1752 utnämndes han till borgmästare i Vänersborg och representerade även staden som riksdagsman. Borgmästare Ingman avled i juni 1761. Förutom fastighet inne i staden Vänersborg ägde han gårdar i Väne-Åsaka, samt Bryggum i Västra Tunhem samt Lockered med tegelbruket på Kasen.

Runt 1770 innehades Kasens tegelbruk av rådman Ludolph i Vänersborg och därefter av Olof Lindqvist, borgmästare i Vänersborg 1786—1797. Denne skänkte 13 juli 1794 tegel för ett värde av 16 Rd 32 sh. till Vassända Naglums kyrka som då skulle byggas och ersätta de båda medeltidskyrkorna i Vassända och Naglum.

I akten till den karta som lantmätaren Hans Lindskog 1787 upprättat anger han att: ”— — — ett tegelbruk är straxt utanför staden på dess vestra sida anlagdt som af nuvarande borgmästaren Olof Lindqvist innehafves, hvarest äfven tillverkas klinkert, som af Kongl. Commerce-collegium blifvit af lika godhet med den holländska befunnen — — —.” En liknande uppgift lämnar Erik Tuneld i sin ”Geographie öfver Konungariket Sverige” från 1793, nämligen: ”— — — Nära staden åt Dalslandet finnes ett tegelbruk, hvarest tillverkas så god om icke bättre klinkert än den holländska. Omkring orten och äfven i Göteborg nyttjas denne klinkert at bekläda trähus med, hvilka deraf få ett längre bestånd och utseende som vore de af sten uppmurade. Till skorstenar och trappor är denne sten förträfflig. — — —”

På 1790-talet innehade riksdagsmannen Hans Eriksson hälften av kronoskattehemmanet Lockerud samt Anders Andersson Lundbäck och rådmannen, sedemera borgmästaren i Vänersborg Jonas Krull en fjärdedel var därav, samt del av utjorden Kasen med tegelbruk. Enligt mantalslängden för år 1800 synes en Torsten Lindqvist övertagit Lundbäckes del. När så laga skifte förrättades på Kasen 10 juli 1834 upprättades en karta av Olof Lund. Området med tegelbruket ägdes då till hälften av vardera Marcus Hallgren (f. 1767 i Björsäter) och borgmästare, Jonas Krull, som 1811 fått kommerseråds titel. I akten upptas Hallgrens stuga och trädgård då han var bosatt på Kasen. Även Jonas Krull hade också en stuguplats med trädgård men var bosatt inne i staden där han ägde fastighet. Tegelbränningsugnarna synes man drivit gemensamt medan däremot de båda delägarna hade var sin lerkran till råvarans bearbetning. Leran måste noga ältas och sandblandas innan den kunde formas till mursten, taktegel eller rör. Likaså hade de var sin torklada för det färdigformade teglet och Jonas Krull dessutom en tegellada eller tegelbod som den också kallas, samt ett oxstall. Troligtvis drevs lerkranen av en oxdragen vandring. Strax intill dessa anläggningar låg en

krukmakarugn vilket tyder på att eventuellt sådan verksamhet även bedrevs vid tegelbruket. Under 1850-talet finns belägg för att på Kasen drevs en kakelugnsfabrik men om denna finns vid tiden för nämnda kartas upprättande inga uppgifter. De båda delägarna hade också var sin vedbacke precis intill brännugnarna, vilket tyder på att de var avsedda för tegelbränningen.

Den 4—5 oktober 1834 drabbades Vänersborg av en i praktiken totalt förintande stadsbrand, varvid kommerserådet Krull fick se sin stadsegendom gå upp i lågor. Hans hälsa som dessförinnan inte var stark knäcktes och han avled 20 januari 1835. I bouppteckningen av den 12 februari 1835 upptas 1/4 mantal Lockerud med halva utjorden Kasen med tegelbruk till ett värde av 2000 Rd rmt. Tyvärr omnämns inte redskap, enskilda hus och lager vid tegelbruket varför man ej får någon uppfattning av teknisk utrustning och produktionens art och omfattning.

Jonas Krulls arvingar behöll ej andelen i tegelbruket. Den förvärvades av handlanden i Vänersborg Bengt Andersson som innehade de till sommaren 1846 då det 26 juli utbjöds på auktion tillsammans med 1/4 mantal Lockerud samt landeriet Johanneberg och åker- och ängslyckan n:r 104 och 106 vid Torpavägen inom stadens område. Auktionsannonsen uppger att vid Kasens tegelbruk producerades årligen 120.000 tak- och murtegel. Hans hustru Maria Magdalena Andersson f. Agrell avled 5 maj 1841. Bouppteckningsvärdet upptogs för 1/4 mantal Lockerud till 3000 rd rmt och halva utjorden Kasen med tegelbruk till 1500 samma mynt. Inte heller här tas redskap eller lager upp.

Marcus Hallgren behöll sin andel som möjligen kan ha varit mer omfattande än den som Jonas Krull och sedan Bengt Andersson innehade ty den värderas till hela 6000 Rd rmt i bouppteckningen efter hans hustru Catharina Ulrika Hallgren f. Lindqvist som avled 9 maj 1837. Under 1840-talets första hälft överlät han sin andel i bruket till svärsonen handlanden Anders Christoffer Backman, gift med Elisa Catharina Hallgren. Dock drev han ej själv tegeltillverkningen utan bruket var utarrenderat till gördelmakaren C.A. Hernström i Vänersborg som innehade arrendet till mitten av 1850-talet. Emellertid tvingades A.C. Backman låta försälja Kasen med tegelbruket på exekutiv auktion 29 april 1846. Köpare var läderfabrikören C.P. Hessler. Backman bodde med hustru, barn och svärfar kvar på Kasen till 1849 då familjen flyttade in till Vänersborg.

C.P. Hesslers innehav av Kasen blev kort. Han avled redan 13 augusti 1846 och hans dödsbo försålde det i december 1847 till handlanden Carl Wilhelm Skarin i Vänersborg.

Under 1846 såldes även den andra delen av Kasen, vilken innehafvs av Bengt Andersson. Den förvärfvades av länsbyggmästaren Carl Johan Sahlin. Han förvärfvade likaledes Lockerud där han anlade ett järngjuteri, varå till synes ha tillverkats bl.a. kokugnar, spisar, kokkärl, gravstaket m.m. Även på Lockerud fanns ett tegelbruk vilket troligtvis var av endast parantetisk art. Redan i 1845 års mantalslängd anges det såsom nedlagt och i längden 1848 såsom "raserat och borttaget". Tegelbruket på Kasen drevs dock som tidigare. På våren 1851 gick C.J. Sahlin i konkurs. Av lager på tegelbruket fanns 15.000 taktegel av olika dimensioner och 20.000 murtegel. Han utflyttade med sin familj till Örebro där han kom att verka som arkitekt.

I februari 1852 utbjöds på auktion konkursmassans fasta tillgångar: 1/4 mantal Lockerud med järngjuteri och halva utjorden Kasen med tegelbruk. Annonstexten i Tidning för Wenersborgs stad och län uppger: "— — — På Lockeruds egendom, som har ett utomordentligt vackert och fördelaktigt läge vid sjön Vassbotten nära staden Wenersborg och är väl bebyggt för ståndspersoner, finns ett nyligen uppfördt och igång varande järngjuteri med 2:ne kupolugnar samt modell- och filverkstad med svarstolar och klensmedshärdar. På Kasen är ett i godt stånd varande tegelbruk för årlig tillverkning af 100.000 tak- och murtegel samt en trädgård med vackert läge — — —." Egendomen synes ej ha varit särskilt lättsåld ty auktionsannonsen återkom med likalydande innehåll med auktionen utlyst till först 6 maj och sedan 13 juli. Först i oktober meddelade Tidningen för Wenersborgs Stad och Län att herr materialförvaltare C.J. Fälling inköpt den fasta egendomen för 18.000 Rd rgd. Han var bosatt i Vänersborg och det var troligtvis därför han lät utanonsera som hyresledigt sex rum i tegelbruksbyggnaden på Kasen jämte ladugård för åtta kor samt på Lockerud nio rum i fyra olika byggnader med eller utan potatishagar. Dessutom kunde två klensmeder få hyra plats i gjuteriet. Inte heller C.J. Fällings tid på Kasen blev långvarig ty redan till 12 juli 1854 utannonserades både Lockerud och Kasen på auktion. Då uppges 1/4 mantal Lockerud innehålla 98 tunnland och försett med ett tvåvånings coprs de logi innehållande sex rum och kök, källare, handkammare och skafferier samt brygghusbyggnad med fyra boningsrum samt tillräckliga uthus. Samtliga byggnader hade uppförts 1847 och 1848, alltså uppenbarligen av länsbyggmästaren Sahlin. I annonsen uppges även: "— — — Invid sjön å egorne finnes ett större järngjuteri, hvilket i en skicklig persons hand bör aflemna betydligt afkastning; vaccker och vårdad skog till icke obetydligt avsalu, hamn- och lastageplats samt skeppsvarf. Inegorne äro i växelbruk — — —. Kasen 1/32 mantal

innehållande 25 kappland jord. Till denna invid Lockerud belägna egendom, som är försedd med nödige bonings- och uthusbyggnader, hörer tegelbruk i godt skick hvarest årligen tillverkas minst 120.000 tak- och murtegel. Här finns trädgård med goda fruktträd liksom tillräcklig lera för tegelbrukets driftning. Alla husen såväl å Lockerud som Kasen äro behörigen försäkrade. — — —” Även denna del kom att förvärfvas av handlande Carl Wilhelm Skarin i Vänersborg i vars ägo nu hela Kasen sammanförts. Han avled 13 januari 1857 och ärvdes av sina syskon, tre bröder och fem systrar. I bouppteckningen upptas fastigheten med byggnader, tegelbruk och inventarier, kranar, skottkärror m.m. till ett värde av 5300 Rd r:gd. Kasen utbjöds i februari 1858 på auktion och förvärfvades då av brodern Paul Herman Skarin, likaledes handlande i Vänersborg. Han drev bruket vidare till 1864 då det lades ned till följd av Uddevalla — Vänersborg — Herrljunga järnväg, som då började byggas för att stå klar 1867. Banvallen kom att gå tvärs över tegelbrukets lertäckt vilket omöjliggjorde fortsatt tegeltillverkning på platsen till följd av bristande råvara.

Kasen förblev i familjen Skarins ägo fram till 1887 då egendomen såldes till landssekreteraren Mats Zachrisson. Mest känt kom dock Kasen att bli för en helt annan verksamhetsgren nämligen det utvårdshus som drevs av bröderna Skarin. Redan tidigare hade där funnits en stor trädgård som varit öppen för allmänheten men 1852 öppnades ett vårdshus som kom att bli ett av vänersborgarnas mest omtyckta nöjesställen. Bröderna Skarin lät uppföra såväl kägelbana som 1863 även en teater med 350 sittplatser. Vårdhusörelsen lades ner 1887.

Samtliga landshövdingar i landet ålåg det att vart femte år insända s.k. landshövdingeberättelser om tillståndet i respektive län. För att få underlag till dessa ålades kronofogdarna i varje län att sända in näringsstatistik till Konungens Befallningshavande. Den uppställdes häradsvis. Här kan man finna en del uppgifter om tegelbruk. Tyvärr är de ibland något summariska och för Älvsborgs läns vidkommande förstördes nära nog fullständigt länsstyrelsens arkiv vid Vänersborgs stadsbrand 4—5 oktober 1834.

År 1822 var Kasen det enda tegelbruket i Vassända gäll, det vill säga Vassända, Naglums och Väne Ryrs socknar, men på 1830-talet synes Skavens tegelbruk ha tillkommit och 1845 Starkekärr, sedemera Fridhem.

Under perioden 1837—1841 tillverkades årligen på Kasen cirka 72.000 taktegel och lika många mursten. Under tiden fram till 1850-talets mitt uppges i kronofogarnas näringsstatistik att de tre tegelbruken

på Kasen, Starkekärr och Skaven tillsammans producerade 200.000 taktegel och 200.000 mursten. Från 1858 till in på 1860-talet anges den årliga produktionen på Kasen ha uppgått till 65.000 taktegel, lika många mursten och 30.000 dikesrör. I ett utdrag ur räkenskaperna för Kasen för år 1860, vilket bilagts det syneprotokoll som 1867 upprättades i expropriationsmålet mellan Paul H. Skarin och Uddevalla — Vänersborg — Herrljungabanan, anges dock följande produktionssiffror: 69540 st. taktegel, 5490 st. sämre dito; 64807 st. mursten, 1150 st. sämre dito; 38500 tegelrör samt 392 åspannor samt dessutom för egen byggnation 51000 mursten och 6000 taktegel alltså sammanlagt 81000 taktegel, 146000 st. mursten samt 65.000 tegelrör och de 392 åspannorna.

Tegelbränningen var givetvis en energislukande verksamhet. Troligtvis har tegelugnen eldats med ved. Emellertid presenterades 1859 i en artikel i Tidning för Wenersborgs Stad och Län Paul Skarins experiment med brännämnen, vilket uppskattades ”— — — i en tid då skogarna blifva alltmer och mer medtagna och således tarfva en större omvårdnad — — —” Artikeln beskriver Paul Skarins försök med ljung sålunda: ”— — — Man upprycker ljungen (*Erica vulgaris*) med sina rötter och bildar deraf knippen af 6 å 8 tums genomskärning och 6 å 7 quarters längd, hårdt tilldragna med band af vide eller annat mjukt träslag och på detta sätt hoplagda att rottrådarna blandas öfverallt i knippan. Denna utställes därefter till torkning i fria luften och är färdig att användas efter åtta dagar från upptagningen, såvida nemligen torrväder förevarit under större delen af mellantiden. En sådan knippa svara fullkomligt mot ett större kastvedträd. — — — Tillsammans med torf är ljung ett synnerligen nyttigt brännämne, enmedan denna sednare bränner raskare än torfen, som deraf upplifvas ock sålunda fortare åstadkommer den önskade värmen. Ljung sålunda upptagen har tillsammans med vanlig bränntorf varit använd vid tegelbränning och dervid lemnat ett tillfredsställande resultat. Till uppvärmning af ugnar för brödbakning har ljung ensamt åstadkommit samma värme som med eldning af ved. — — —”

Av 1867 års syneprotokoll framgick även att Skarin i hög grad använt sig av torv från en intilliggande torvmosse vilket nedbringat omkostnaderna väsentligt. Det påpekades likaså att tegelbruket kunde drivas med bra förtjänst genom en god tillgång på lera och genom goda lastningsmöjligheter vid stranden, vilket framgångsrikt befordrade såväl minuter som partiförsäljningen. Tegel har alltid varit en vara som man genom dess tyngd och skrymmande volym helst fraktat båtledes. Genom järnvägens framdragande avskars man från lastningsplatsen och lertäckten

hamnade precis under järnvägsbankens fyllnadsmassor och gjordes obrukbar. Paul Skarin anförde: ”— — — Att detta tegelbruk gått totalförlorat genom järnvägsanläggningen är följaktligen en förlust för egaren af aldra största betydelse. Detta visades också i samma stund som lertakten togs af bolaget i anspråk ty tegeltillverkningen måste i samma stund inställas så att sista bränningen fick försiggå med endast half instättning. — — —”

Paul H. Skarin krävde 25.000 Rd rmt som lösen för det nedlagda tegelbruket samt ytterligare summor för andra intrång som järnvägsbygandet medfört för honom. I en osignerad artikel i Tidning för Wenersborgs Stad och Län klandrades herr Skarin kraftigt för sina som artikel-författaren ansåg ohemula ersättningsanspråk från ett företag som var av betydelse för samhället i stort. De 1200 rdr rmt som blev den slutgiltiga ersättningssumman betecknas som ”— — — en summa som också af den allmänna åsikten på platsen i rikt mått motsvarar det verkliga värdet. — — —” Samtidigt påpekades också att många av dem som brännmärkt herr Skarin för hans höga anspråk själva spekulerat i lika höga eller t.o.m. än oförsyntare anspråk. Tegelbrukets öde var beseglat och dess verksamhet upphörde helt.

I anslutning till Kasens tegelbruk fanns även en kakelugnsfabrik som också den ägdes av först Carl Wilhelm Skarin och därefter av brodern Paul Herman Skarin. När den började sin verksamhet har jag inte kunnat utröna men i februari 1853 annonserar man om dess produkter i Tidning för Wenersborgs Stad och Län. Den verkar då inte helt nyanlagd. ”Kasans kakelugnsfabrik. Till salu finnas hvita och gula kakelugnar och kunna sådana erhållas då reqvosition inlemnas uti handlanden C.W. Skarins salubod där priskurant finnes, lemnas äfven upplysningar och prof förevisas på flera sorter efter olika modeller då fabrikö E. Ahlqvist vid fabriken efterfrågas som uppgör ackord för uppsättningen. Kakelugnar, som reqvireras lemnas fritt i staden eller å skutbord. Inpackning i lådor verkställes till lågt pris och afsändning sker genast då bestämd reqvosition ingått. Uti reqvositionen bör rummets storlek och höjd utsättas och om kakelugnen skall placeras uti ett hörn eller å slät vägg.”

Fabriken utarrenderades till kakelugnsmakaremästaren C. Staack. Han flyttade in till Vänersborg vintern 1858—1859 och började sin verksamhet i fastigheten belägen i nordvästra hörnet av Nygatan — Vallgatan. Kasens Kakelugnsfabrik utannoserades på arrende men fick ej någon ny arrendator ty i såväl 1859 som 1860 års näringsstatistik från kronofogden uppges den vara nedlagd, varefter den ej mer omtalas.

Vid utforskandet av tegelproduktionens omfattning, inriktning, teknisk utrustning, arbetsorganisation och arbetsmetoder har det varit omöjligt att få fram önskade uppgifter då bruksägarnas och arrendatorernas enskilda arkiv inte längre finns kvar. Detta är tyvärr fallet med flertalet tegelbruk då arkiven oftast försvunnit med bruken och därigenom starkt begränsat vår kunskap om den tidiga industrihistorien.

Brinkebergskulle tegelbruk

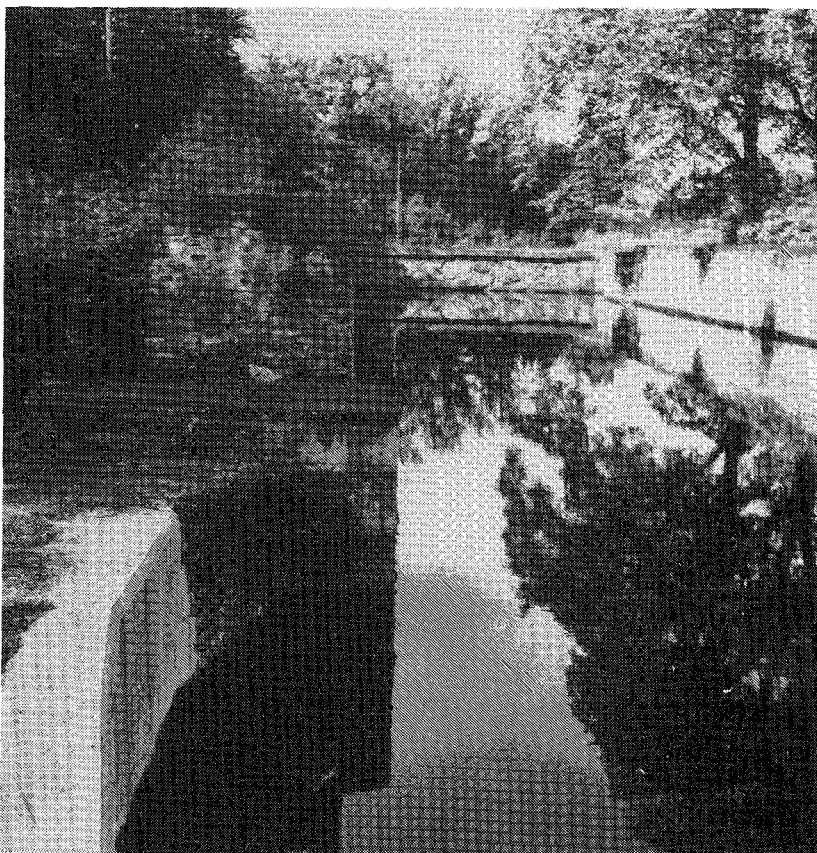
Kasens tegelbruk kom under långa tider att vara det enda i Vänersborg och dess omedelbara närhet. Först under 1700-talets andra hälft kom två nya anläggningar till, nämligen vid Brinkebergskulle och Nabbensberg. Tegelbruket vid Brinkebergskulle anlades i det bestämda syftet att producera byggnadsmaterial till den framväxande slussleden Trollhätte kanal. Planer på denna kanalled som skulle sammanbinda väst- och östkusterna hade redan under 1500-talet vuxit fram hos statsmakterna. De första försöken gjordes under Karl IX:s regeringstid 1599—1611 då Karls grav började grävas ut från Vassbottenviken ner till Göta älv för att man sålunda skulle kunna passera fallen vid Vargön. Mer än en flottningsled blev det dock inte. Den bärande idén var dock inte avskrivnen fastän åtskilliga problem av teknisk, praktisk och ekonomisk art lade hinder ivägen varför det skulle dröja ända fram till 1700-talets mitt innan man åter med förnyad kraft tog sig an verket för att driva det till sin fullbordan. I augusti 1800 öppnades hela segelleden mellan Göteborg och Vänern och 1832 hade Göta kanal tillkommit som sammanband Vänern med Östersjön.

År 1762 stod den första slussen, "Grev Tessin" kallad, färdig som möjliggjorde seglation mellan Trollhättan och Vänersborg. Fraktfarten härigenom fick föga betydelse och omfattning på grund av den nya slussens obetydliga storlek. Man beslutade nästan genast om en ny slussanläggning i Karls grav, vilken påbörjades 1772 och fick namnet Gustafs slussar. För att få fram byggnadsmaterial till denna jämförelsevis stora anläggning beslöts redan 1762 genom en överenskommelse mellan Kronan och handlanden i Göteborg Peter Samuelsson Bagge (f. 1710 d. 1779) om anläggandet av tegelbruk vid Brinkebergskulle, eller rättare sagt ett cement- och klinkertverk. Det började uppföras året därpå. Arbetet gick långt ifrån friktionsfritt och Kronan såg sig föranlåten att bevaka sina intressen som Bagge fått stora förskott men utan att produktionen nämnvärt kommit igång! Peter Samuelsson Bagge blev också uppkallad till Stockholm för att förklara sig. Han ställdes även inför ett ultimatum att antingen fullgöra sina åligganden eller återbetala sina er-

Strax nedanför Brinkebergskulles skola syns invid Karls grav resterna av den s.k. Sohlbergs damm, vilken ingick i områdets slussystem. Den påbörjades 1764 och fullbordades 1770. Strax bakom den låga stenmuren låg Brinkebergskulles klinkert bruk. Av detta återstår sedan länge inga synliga rester. T.v. om det höga trädet ligger Gustafs slussar. Foto c:a 1965 Stellan Granat.

hållna förskott. Han falerade i att fullfölja avtalet varför Slussverksbolaget för Kronans räkning inlöste bruket med byggnader och utrustning år 1770 för 10500 daler silvermynt men med avdrag för de 7000 som Bagge erhållit i förskott. Som ledare för bruket insattes direktören Bengt Andersson Qvist. Denne man hade troligtvis bättre förutsättningar att driva tegelbruket efter att ha studerat klinkerttillverkning i såväl Holland, England som Frankrike. Under 1771 uppgav han att bruket producerat 227.000 st. mursten vilket får anses som en avsevärd siffra.

Den övre och enda kvarstående av Gustafs slussar byggda 1772—1778. De var i bruk fram till 1844 då nya slussar togs i bruk i såväl Trollhättan som vid Brinkebergskulle. Det var för Gustafs slussar Brinkebergskulle klinkertbruk anlades. Foto c:a 1970 Stellan Granat.

Produktionen avsattes främst troligen till det ändamål, som var avsikten med bruket, nämligen för de blivande Gustafs slussar samt andra anläggningar som hörde till den framväxande kanalleden. Gustafs slussar och tegelbruket låg som närmsta grannar. Den översta av dessa tegelslussar är ännu bevarad, ehuru i något vittrat skick, strax uppströms den nuvarande slussanläggningen vid Brinkebergskulle från 1916. Mitt för den gamla slussen på östra sidan av Karls grav kan man ännu se resterna av Sohlbergs damm som hörde till kanalanläggningen och bredvid denna var tegelbruket uppfört. I en notis i Inrikes Tidningar av den 6

augusti 1772 omnämns grundläggandet av de nya slussarna 11 juli 1772 sålunda: ”— — — Ifrån Brinkebergskulle vid Trollhättan är den tidningen inkommen at den 11 sistl. juli börjats med murningen i slussarne derstädes, då majoren och riddaren Volrat Haij nedlade å Kongl. Direktionens vägnar, den första stenen och dervid höll ett till detta tillfälle lämpel. Tal, samt kallade slussarna efter erhållit Hans Kongl. Maj:ts Nädigste tilstånd, Gustafs slussar. Dervid lossades vid utropet af det Höga Namnet 64 bergsskott i två omgångar och det vid arbetet commenderade manskapet sammanstämde i frögderop, hvilket besvarades af det private folket och Dalkarlarne som der arbeta. All murning i slus-

Detalj av västra sidan av Gustafs slussar med inskriptionsplatta. Foto c:a 1970 Stellan Granat.

sar och canaler är anställd och kommer att fortsätta med inhemske byggnadsämnen, såsom sandsten från Kinnekulle samt klinkert och cement, som beredes der på stället efter directurens och bergmästaren Qvists uppfinning här i riket och under dess inseende, som efter flere försök med största förmån blifvit i verket ställd och kommer bemälte directeur att murningen fullfölja så att vid 1774 års slutdesse slussar och canaler kunna nyttjas." Byggnadstiden kom dock att utsträckas till hösten 1777 och i och med seglationssäsongen 1778 kunde de nya slussarna tagas i bruk för en betydande sjöfart. I de slussar som i augusti 1800 stod färdiga att tas i bruk i Trollhättan hade dock natursten kommit till användning. Först genom 1844 års kanalled ersattes tegelsslussarna i Karls grav med slussar av tuktad natursten.

Klinkertbrukets produktion kom att tas till vara även för andra ändamål är enkom för slussbyggnadsarbetena. Överste Haij fick förvärva för undervattensmurning ej tillräckligt hårdbränd klinkert, som dock var av fullgod kvalitet för annan byggverksamhet. Denna klinkert kom till användning i källarvåningen i det nya corps de logi som Volrat Haij 1773—1774 uppförde på sin 1770 förvärvade egendom Onsjö, vilken gränsar till Karls grav och Göta älv. Likaså murades gavelrösen i den tillhörande köksflygern från 1788 av samma typ av klinkert liksom den intilliggande slaktboden. Murmästaren Christoffer Tranberg fick 1793 i uppdrag att uppföra en murad grav på Onsjös ägor för familjen Haij. Även här kom Brinkebergskulleklinkerten till användning i byggnadens väggar, medan det branta sadeltaket täcktes av skiffer.

Köksflygeln och slaktboden finns ännu kvar liksom ätten Haijs gravkapell så man kan studera Brinkebergskulleteglet medan däremot corps de logiet brann ner i maj 1982 och resterna av det med bland annat den bastanta tegelkällaren schaktades bort. Från klinkertbruket rekvirerades även byggnadsmaterial till det kronobränneri som 1776 byggdes vid Brinkebergskulle. Denna byggnad fick en ganska kort livslängd och revs redan 1818 varvid klinkertstenen kom till användning vid reparation av Gustafs slussar.

Efter den förödande stadsbranden i Vänersborg 24 september 1777 begärde landshövding Michael von Törne att stadens invånare mot självkostnadspris skulle få köpa klinkert från bruket då man var i stort behov av byggnadsmaterial och att man framledes önskade skapa en stenstad i så stor utsträckning som möjligt. Vänersborg torde dock återigen till största delen blifvit en trästad, vilket skulle visa sig ödesdigert vid den andra stora stadsbranden i november 1834. Sakerligen har klinkert härifrån kommit till användning vid ytterligare ställen.

Bruket drevs vidare men 1793 överlät Kronan det helt och hållet på Trollhätte Kanal- och Slussverksbolag. Det var då i ett förfallet skick. Enligt den kungliga resolution dagtecknad 13 augusti 1800 av Gustav IV Adolf rörande överste Haijs på Onsjö rätt att avhämta klinkert från bruket skulle tillverkningen ha upphört 1778. Överste Haij hade redan 1773 fått avhämta klinkert såsom ersättning för brukets intrång på Onsjö säteri genom dels lertäckt dels sin upplagsplats. Emellertid omnämns ännu runt 1810 tegelslagare och tegelarbetare vid Brinkebergskulle i husförhållslängden, vilket möjligen kan tyda på antingen att verksamheten återuppstått eller aldrig fullständigt varit nedlagd. I husförhållslängden 1813—1814 upptas tegelmästaren Bengt Larsson Hällström på Brinkebergskulle men samtidigt antecknas att han är "flyttad till Göteborg med hela sitt hushåll. Ingen på stället ännu." Därefter kommer Johan Sjöman dit. Han anges till en början som "arbetare vid tegelbruket men stod vid sin död 12 mars 1828 antecknad som krögare vid Brinkebergskulle krog.

Uppenbart har tegelbruket efter färdigställandet av Gustafs slussar minskat i betydelse för framställandet av byggnadsmaterial till kanalverket. Slussleden av år 1800 i Trollhättan byggdes som ovan angetts av tuktad natursten. Produktionen har troligen inemot sekelskiftet stagnerat för att ett stycke in på det nya seklet troligtvis helt upphöra in på 1810-talet. Givetvis har det varit fråga om handslaget tegel. Tyvärr har det av bevarat arkivmaterial ej gått att utröna tegelbruksbyggnadernas arkitektoniskt — tekniska utformning liksom ej heller typen av brännugnar, torklador, lager o.dy. Ej heller något om brukets utrustning i form av redskap, vagnar och annan viktig verktygsuppsättning vet man något om liksom inte heller arbetsorganisation, sociala förhållanden och den enskilde arbetarens arbete. I brist på arkivalier kan man bara spekulera i arbetsorganisation, transporter m.m. Dock har detta bruk fyllt en viktig del i uppbyggandet av den så viktiga transportleden Trollhätte kanal sedemera kompletterad med Göta kanal, vilka kom att kunna räknas till ett av de stora nationella åtagandena vilka på ett väsentligt sätt bidragit till landets utveckling.

Lockereds tegelbruk

På gården Lockereds ägor har funnits ett tegelbruk, om vilket dock så gott som inga uppgifter står att finna. I det omedelbara grannskapet fanns sedan 1600-talet tegelbruket på Kasen, en utjord till Lockereds gård och med under långa tider samma ägare och sedan åtminstone 1830-talets mitt tegelbruk på Skaven under Lockereds granngård Bote-

red. Att man under sådana omständigheter drivit ett tegelbruk även på själva Lockered kan vara en företeelse som förvånar. Emellertid kan det ha anlagts för något speciellt ändamål, något som inte alls var ovanligt då tegel alltid varit ett svårtransporterat tungt material av lågt värde i förhållande till tyngd och transportkostnader. Bruket omnämnes endast några gånger i mantalslängden för Älvsborgs län. Första gången i längderna för 1845 och 1846 då det antecknas under Lockered: "ett tegelbruk, äger handl. Andersson i Venersborg, nedlagt." samt 1848: "ett tegelbruk, eger herr Sahlin, nedlagdt." och slutligen 1851: "Ett tegelbruk, eger herr Sahlin, nedlagdt och borttaget." Samtidigt ägde Carl Sahlin på Lockered ett gjuteri på sin gård samt tegelbruket på Kasen som vid denna tidpunkt ännu var i full gång, varför detta ej kan avses. Likaså var det närliggande Skavens tegelbruk igång, varuti Carl Sahlin dock ej hade några intressen. Lockereds tegelbruk återfinns ej i några andra källor som t.ex. landshövdingens eller kronofogdens femårsberättelser, varför det i alla händelser bör ha varit ett tegelbruk av föga storlek och omfattning.

Skavens tegelbruk

I gamla Vassända socken, på en udde som sticker ut i Vassbottenvikens västra del låg Skavens tegelbruk. Det synes ha existerat under ett 80-tal år, men någon större mängd information kan man ej finna om det i de offentliga arkiven.

I Vassända Naglums sockens husförhörlängd 1836—1840 nämns för första gången Skavens tegelbruk samt i mantalslängden för 1836. Det låg inom Öxnereds rote och på Lilla Boteredes marker. Skavens tegelbruk ägdes då till hälften vardera av Lars Eriksson på Lilla Botered och O.F. Dahlöfs konkursmassa. I samma längd står även antecknat: "arrendatorn och tegelslagaren Andreas Stenberg f. 24 januari 1812 i Tanum, inflyttad 1835 från Tanum, utflyttad 1837 till Tanum, eger hälften af ett på Skafven anlagdt tegelbruk." Som något tegelbruk eller därtill sammanhörande verksamhet inte på något sätt anges vare sig in acta eller på kartan då Öxnereds och Boteredes ägor enskiftades 1826 samt 1829 och 1830 laga skiftades vad skogsmarken beträffar kan man möjligen på lösa grunder antaga att tegelbruket anlades först på 1830-talet, möjligen 1835 då tegelslagaren Andreas Stenberg flyttade hit från Tanum.

I kronofogdens i Väne härad femårsrapport för 1837—1841 omnämnes tegelbruken på Skaven och Lockered: "— — — af tegelbruken äro

de tvenne tillhörige handlarne C.A. Malm och O.F. Dahllöf i Wenersborg att anse såsom husbehofsanlagde emedan såväl tak- som murteglet af ägarne användes till uppförande af byggnader i Wenersborg — — —”

Lars Eriksson i Botered avled 15 oktober 1854 och ärvdes av bl.a. sonen Adolf Eriksson. Gården och tegelbruket övertogs till synes på början av 1860-talet av Carl August Wassén. Bruket utarrenderades på 1850-talet dels till handlarne C.A. Malm, dels till garvaren A. Dahllöf. Från decenniets mitt och cirka 10 år framåt arrenderades det av handlarne O.F. Dahllöf i Vänersborg. Det drevs därefter av ägaren Olof Gustaf Wassén och därefter av dennes son Olof H. Wassén som runt sekelskiftet 1900 bosatte sig i Göteborg. I 1912 års mantalslängd är ”Skavens tegelbruk” överstuket och synes ha blivit nedlagt.

Om tegelbruksbyggnaderna utseende har några uppgifter ej kunnat erhållas och ej heller om arbetets organisation eller om verktyg eller särskilt mycket om den övriga tekniska utrustningen.

Kronofogdens i Väne härads femårsrapporter ger uppgifter om produktionen ehuru fragmentariskt. Under perioden 1858—1860 låg årsproduktionen på 250.000 mursten och 100.000 taktegel och under påföljande femårsperiod om 200.000 mursten och 150.000 taktegel. På 1880-talet hade produktionen ökat väsentligt. Man hade 1882 10 hästar, 4 stenformar och 2 taktegelformar. På bruket fanns en tegelrörmaskin som dock ej var i bruk. Arbetsstyrkan var på 25 män och 15 kvinnor över 18 år samt 3 resp. 2 under 18. Den sammanlagda produktionen uppgick till 1 miljon sten. Året därpå var siffrorna i stort sett desamma med produktionen uppdelad på 500.000 murtegel, 250.000 taktegel samt 250.000 tegelrör vilket troligtvis får anses som en förhållandevis hög tillverkningsiffra. Under 1880-talets slut sjönk produktionen. År 1889 fanns på bruket 4 hästar, 2 maskiner (ångmaskiner?), 1 verkmästare samt en arbetarstam om 10 män och 8 kvinnor över 18 år men inga därunder. Produktionsresultatet anges dock ej för detta år. Två år senare är personalstyrkan densamma och i utrustningen ingick 1 ångmaskin och 4 hästar och årsresultatet uppgick till 500.000 mursten och 222.000 taktegel. Sista gången direkt siffror för Skavens tegelbruk anges hos kronofogdens femårsrapport är 1895 då det fanns 1 ångmaskin och en arbetsstyrka om 15 män och 10 kvinnor samt en produktion om 500.000 mursten och 200.000 taktegel.

Även Skaven har haft försäljningsombud. I Bohus Läns Tidning annonseras under 1870—1880-talen att mur- och taktegel av Skavens välkända tillverkning försåldes av Wassén och Erikssons Läderhandel i

Uddevalla. I Trollhättan såldes brukets produkter på 1880-talet av bl.a. Oscar Isberg och i Vänersborg av Schagerström & Co. och Eskilstuna-boden samt naturligtvis även från bruket direkt.

Det begynnande 1900-talet måste ha medfört en alltmer hårdnande konkurrens i och med att fyra nya tegelbruksanläggningar tillkom i nära anslutning till Vassbottenviken, nämligen Nabbensberg, Tenggrenstorp och Fridhem samt Vänersborgs tegelbruk. Dessa fick för sin tid en modern teknisk utrustning samt hade välbelägna och omfattande lertäker alldeles intill bruksbyggnaderna, vilket bör ha givit dem ett klart försprång framför det äldre tegelbruket på Skaven. Brukets byggnader är sedan länge borta men man kan ännu ute på Skavenudden skymta spår efter lertäkterna.

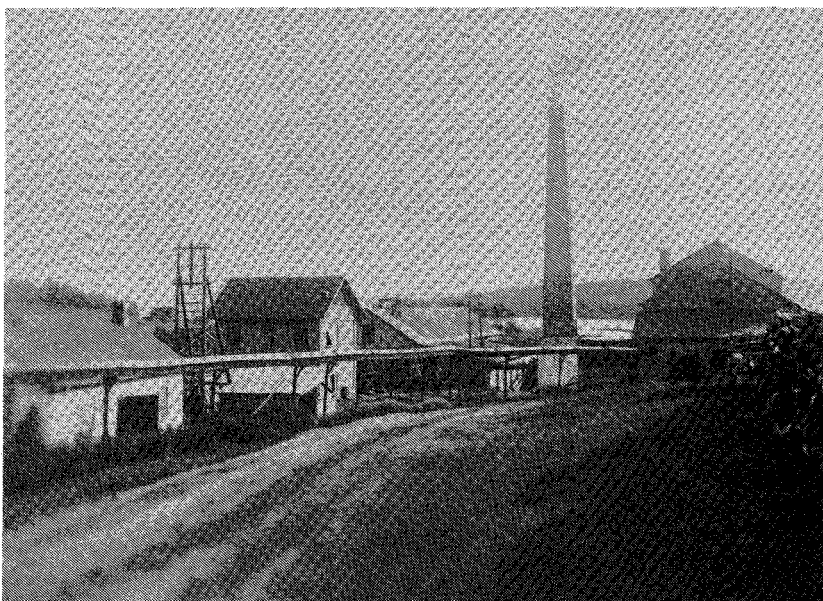
Vänersborgs tegelbruk

Den 29 januari 1899 anmälde Edvard Jensen till Vänersborgs stads handelsregister att han ämnade driva tegelbruksrörelse på stadslägenheten Korseberg under firma: "Vänersborgs tegelbruk, Edv. Jensen." I oktober året innan hade han likaledes anmält till drätselkammaren om sin avsikt att anlägga ett tegelbruk på Korseberg och hade med staden kommit till uppgörelse om strandrätten utmed Vassbotten för att kunna anlägga en lastbrygga för utskeppning, för vilken rätt han framledes skulle erlägga 100 kronor årligen. Edvard Jensen var född i Askum i Norge 1857 och avled i Vänersborg 1917. Till följd av hans norska ursprung var firmanamnet "Vänersborgs Tegelbruk" något som mest förekom i de officiella pappren medan det i folkmun var mest känt som "Norskens" tegelbruk.

Tegelbruket överläts sedermera till patron V.Th. Flink och ingenjör P.J. Bech vilka 1906 bildade ett aktiebolag med disponent J. Kjellberg, järnhandlare Chr. O-son Gadde samt godsägare C.G. Stenström. Aktiebolaget, som övertog Korsebergs egendom med tegelbruk, bildades för att man skulle kunna utvidga tegelbruket och öka tillverkningen från 2 till 3 miljoner sten.

Till tegelmästare antogs i januari 1908 Erik Johansson som skulle fungera som arbetschef. Som lön erbjöds 125:—/månad samt 15 öre/1000 st. prima sten jämte fri bostad, vedbrand, ljus samt jord att sätta två hl. potatis.

Under 1908 gick bruket emellertid i konkurs men kom att rekonstrueras och driften fortsattes. Tillverkningen bestod 1908 av olika sorters

Vänersborgs Tegelbruk, även kallat "Norskens" i folkmun. Det anlades vid sekelskiftet 1900 och brann ner i april 1921.

murtegel, dräneringsrör i fler dimensioner, en- och tvåkupigt taktegel samt falsktaktegel. Man annonserade i lokalpressen om såväl fasad-som murtegel, såväl tvåkupigt maskinpressat taktegel som handpressat enkupigt dito samt dräneringsrör. I tidningen Bohusläningen annonserades likväl och man hade byggmästare Hjalmar Hedberg som ombud för Uddevalla med omnejd.

Även på annat håll hade man platsombud och/eller nederlag. I Trollhättan fanns nederlag hos Byggnadsfirma G.E. Johansson, i Lilla Edet hos byggmästare C.J. Ekberg och hos handlanden S. Ohlsson i Lödöse.

Efter konkursen 1908 arrenderade C.H. Ström, som även innehade grannegendomen Nabbensbergs gård med tegelbruk Vänersborgs tegelbruk från 1909. På 1910-talet förvärvade tegelmästare Otto Wilhelm Paulsson från Fridhems tegelbruk Vänersborgs tegelbruk.

Bruket var tydligen nedlagt under en tid ty i "Svenska städer" utgivet 1919 skriver Fredrik Nordin att: " — — — De senaste åren hava tre (tegelbruk), Nabbensberg, Tenggrenstorp och Fridhem varit i verksamhet — — — Ett fjärde, Vänersborgs, har i år återupptagit sin verksamhet — — — "

Resterna av Vänersborgs Tegelbruk 1973. Foto Stellan Granat.

Verksamheten på Vänersborgs Tegelbruk fick ett abrupt och dramatiskt slut om vilket läses i Elfsborgs Läns Annonsblad onsdagen 13 april 1921: "Vänersborgs Tegebruk nedbrunnet. Assuranssumman 250.000:—. Kl. mellan 12—1 natten till lördagen utbröt i Vänersborgs Tegelbruks aktiebolags fastigheter å Korseberg å södra sidan av sjön Vassbotten omkring 1/4 mil från Vänersborg. Kl. 1.15 alarmerades stadens brandkår som skyndsamt begav sig till brandplatsen, medförande stadens nyinköpta motorspruta som fick sitt elddop. Vid brandkårens framkomst voro emellertid såväl fabriksbyggnaden som ett intill beläget tvåvånings boningshus vari bl.a. bolagets kontor var inrymt förvandla-

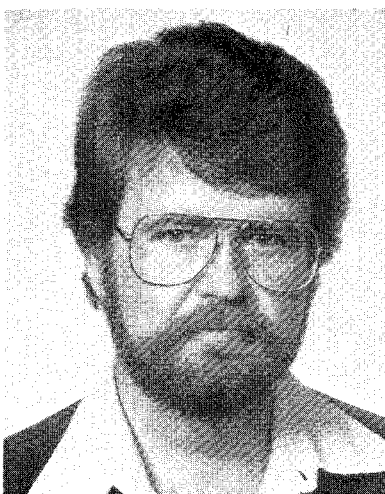
de till ett enda stort eldhav. Man insåg genast att allt räddningsarbete där var fruktlöst. Ett annat intilliggande mindre bostadshus var svårt hotat, men brandkåren lyckades rädda detta. Efter tre timmars ansträngande arbete återvände brandkåren vid 1/2 5 tiden på morgonen.

Elden varsnades först i fabriksbyggnaden där arbetet legat nere sedan i höstas. De brunna byggnaderna jemte maskiner och lager voro försäkrade för sammanlagt 250.000:— i bolaget Norrland och 50.000:— i Skandia.”

Bruket var utrustat med en 14 kamrars ringugn och en c:a 35 meter hög skorsten, tegelpress med dubbelt stenavskiljande valsverk och järnföräلتare, valspress, kulkvarn, designtregator, upphalningsspel och remskivor. Man hade även 500 meter decovilleräls med järnsyll ut till lertäckten som framför allt hade god tillgång på bra taktegellera. Resterna av de brandskadade byggnaderna och övrig teknisk utrustning samt själva lertäckten och fastigheten Korseberg om 10,5 tunnland utbjöds 19 november 1921 på auktion som innebar det definitiva slutet på tegeltillverkningen vid Vänersborgs tegelbruk, som inte om att återuppbbyggas.

Efterskrift

I denna första del av Tegelbruk i Vänersborg redogörs för några av de äldre bruken. I en följande del kommer de tre tegelbruk som dominerat tegelindustrin i Vänersborg under 1900-talet att behandlas. De var Tenggrenstorp, Nabbensberg och Fridhem med dess föregångare Starkekärr. Där kommer även att redovisas samtliga källor till uppsatsens båda delar.

Stellan Granat född 1948 i Vänersborg. Studentexamen vid läroverket i Vänersborg 1968. Fil. kand med ämnena konstvetenskap, etnologi och arkeologi särskilt nordeuropeisk. Anställd 1975 vid Älvsborgs läns museiförening, numera Stiftelsen Länsmuseet i Älvsborgs län. Fr.o.m. 1 januari 1982 antikvarie vid Bohusläns museum, Uddevalla.

Vänersborgsstudenter för hundra år sedan

Ovanstående fotografi av de ynglingar, som den 31 maj 1890 avlade mogenhetsexamen vid Vänersborgs högre allmänna läroverk, är tagen i K. & A. Vikners kända atelier. Den återgives här i vördnad för minnet av de gamla Vänersborgsstudenterna och deras livsgärning.

Sittande från vänster:

Åke Lennart Blomgren, född 11/5 1873 i Väne Åsaka, där fadern då var komminister, student vid Uppsala universitet 1890 (Västgöta nation), fil.kand. 1893, fil.lic. 1901, disputerade pro gradu 1913, promoverad fil.doktor 1914; efter provår vid Södermalms h. allm. läroverk extralärare vid Karlstads h. allm. läroverk 1902—1903, vik.adjunkt vid Vä-

nersborgs h. allm. läroverk 1903—1907, adjunkt i tyska och engelska vid H. allm. läroverket i Kalmar 1907, lektor där i engelska och franska 1921—1938. Avliden i Skövde 23/8 1954. (Fader till den som sammanställt de biografiska uppgifterna.)

Karl Gustaf Ryding, född i Vänersborg 28/3 1872. Föräldrar: bagaren O. Gustaf R. och h.h. Anna Sofia Eriksson. Student i Uppsala (västg.) 1890, fil.kand. 1892, kompletterade examen 1897, genomgick provår i Lund 1897—1898, var lärare i Motala 1898—1900, i Eskilstuna 1900—1901, i Gävle 1901—1902, i Nyköping 1902—1906, adjunkt i engelska, modersmålet och tyska i Luleå 1905, i modersmålet och tyska vid H. allm. läroverket i Växjö 1912. Död 31/8 1932.

Knut Axel Hjalmar Robert Gyllenhoff, född i Ystad 1871. Underlöjtnant vid Västgöta-Dals regemente 1892, löjtnant 1896, kapten vid Hallands regemente 1909, major 1916, överstelöjtnant 1933, rullföringsbefälhavare 1928. Disponent för Hällans Fören. Skifferbruk i Dals Rostock. Död 1947.

Jan Erik Afzelius, född i Västerlanda 21/7 1869, student vid Göteborgs högskola 1891, vid Uppsala universitet 1893 (västg.), avlade teol.fil.examen 1894, teoretisk teol.examen 1896, praktisk teol.ex. 1897, prästvigd för Skara stift 1897, 1:e komminister i Böne 1900, 2:e komminister i Alingsås 1907, kyrkoherde i Tun 1917 och i Alingsås 1930 (tillträdde 1932), kontraktsprost 1937, avliden 22/6 1945.

Klas Teodor Ryrberg, född i Vassända-Naglum 29/6 1871, son av innehavaren av Stora Almås Carl Ryrberg, student i Uppsala 1891, fil. kand. 1894, efter provår vid Norra Realläroverket i Stockholm lärare i Karlstad 1897—1902, vid Norra Realläroverket 1902—1905, adjunkt i matematik, fysik och kemi därstädes 1905, pensionerad 1936, död 14/3 1938. Var medlem av Gillet.

Stående från vänster:

Carl Götrik Adolf von Schéele, född på Kilanda säteri 6/12 1869, student i Uppsala 1890, fil.kand. 1893, fil.lic. 1898, promoverad fil. doktor 1900, docent i kemi vid Uppsala universitet s.å., föreståndare för Kemiska stationen i Kristianstad 1904, överkontrollör vid brännvins- och maldryckstillverkningen 1912. Död 1942.

Karl Edvard Eriksson, född i Fredrikshald 6/11 1868 av vagnmakaren M. Olsen och Mathilda Kristina Eriksson (syster till upptäcksresanden och ornitologen Axel Vilhelm Eriksson), student i Uppsala 1890 (västg.), fil.kand. 1893, kompletterade examen vid Göteborgs högskola 1898, efter provår vid Södermalms h. allm. läroverk extralärare i Köping 1900—1906, vik. adjunkt där 1906—1907, adjunkt i historia, geografi och modersmålet 1907, utnämnd adjunkt i Malmö 1913, men avled den 27/8 1913. Han var gift med författarinnan Nanna Lundh (1878—1975).

Karl Hjalmar Bylund, född i Vänersborg 20/8 1870, son av stadsläkaren Karl Bylund. Underlöjtnant vid Västgöta-Dals regemente 1893, löjtnant vid Hallands regemente 1897, kapten 1909, tjänstgjorde 1910—1911 vid 1. Bad. Leibgrenadierregiment i Karlsruhe, major i armén 1921. Intendent vid Akademiska sjukhuset i Uppsala 1924. Död 15/1 1938. Var medlem av Gillet.

Carl Hugo Ågren, född i Trollhättan 3/11 1871. Efter avgångsexamen från Kungl. Tekniska Högskolan var han verkmästare vid Vermbohls cellulosafabrik 1894—95, praktiserade ett par år vid svenska pappersbruk och bedrev fackstudier i England, blev verkmästare vid Drammens Pappirfabrik i Norge 1897, 1:e ingenjör vid Klarafors A.B. 1898, vid Strömsnäs bruk 1901, vid Hylte bruk 1911, var disponent för Sundsvalls Cellulosa A.B. 1915—1919; från 1921 anställd hos A.B. G. Harthmans maskinaffär; bosatt i Trollhättan från 1919. Avliden 23/9 1939. (En son är gillesbrodern Torsten Ågren.)

Fritz Uno Hammarström, född i Vänersborg 1871. Studerade vid Kungl. Tekniska Högskolan 1891—1893 men nödgades på grund av sjukdom avbryta studierna. Ägare av Tenggrenstorp i Vänersborg. Avliden 13/6 1899.

Carl Hjalmar Constantin Hagelin, född 30/12 1869 i Lidköping, avlade mogenhetsexamen som privatist, student i Uppsala 1890 (västg.), fil.kand. 1902. Efter provår vid Södermalms h. allm. läroverk hade han lärartjänster vid flera läroverk, bl.a. som vik. adjunkt i Vänersborg ht. 1905—ht. 1906, blev adjunkt i biologi och kemi vid h. allm. läroverket i Falun 1909. Död före 1946.

Johan Henrik Patrik Sahlberg, född i Trollhättan 1872, avlade kansliexamen i Uppsala 1896, blev e.o. landskontorist vid länsstyrelsen i Vänersborg 1896, ordinarie sådan 1906, häradsskrivare i Åmål 1910. Avliden 1917 och begravnen å den privata begravningsplatsen vid Nygård i V. Tunhem.

Carl Johan Oscar Carlsson, född i Starrkärr 1871. Var elev vid Ombergs skogsskola 1891, utexaminerad från Skogsinstitutet 1894. Efter placering i skilda revir som extra jägmästare och i domänstyrelsen blev han 1910 jägmästare i Ulricehamn. Död 1956.

Hans Ahlmann, född i Nödinge 1871. Sedan han genomgått Kilanda lantbruksskola och 1894 utexaminerats från Ultuna lantbruksinstitut var han förvaltare vid Backa egendom och dess arrendator 1908. Familjen flyttade 1913 till Tyskland, som var hustruns hemland. Ahlmann blev tysk medborgare och stupade under första världskriget i Flandern år 1917.

Sven Blomgren

Sven Blomgren, född i Kalmar 1908, fil. d:r i Uppsala 1934, docent i latinska språket och litteraturen vid Uppsala universitet 1933—1943, lektor i latin och grekiska vid H. allm. läroverket, sedermera gymnasieskolan, i Vänersborg 1943—1973; erhöill professors namn 1977; fil.jubeldoktor 1984.

Vänersborgs ex libris

Av Kyrkoherde Johnny Hagberg, Järpås

Bruket att i sin egen bok inklistra ett bokägaremärke, som klart anger VEMS boken är, den seden är lika gammal som böckerna själva, ja faktiskt ännu äldre. Redan på 1400-talet före Kristus nedlade en Farao en Fajansplakett i sin boken som innehöll papyrusrullar. Denna vackra, brända Fajansplakett finns idag på Brittiska museet och är det äldsta ex libriset som vi känner till.

Ex libris i mer modern tappning är kända sedan 1400-talet efter Kristus. De hör alltså samman med boktryckarkonsten. Från början var dessa ägandemärken direkt målade på eller i boken. Att äga böcker var förbehållet endast ett ytterst fåtal. De fanns i kiosken och på adelsgodsen. Tidigt började man alltså märka sina böcker.

I Sverige uppträder de första ex librisen just på 1400-talet. På 1440-talet lät Bengt Jönsson Oxenstierna måla sitt vapen på ett pergamentsblad som sedan inklistrades i en av hans böcker. Likaså lät franciskanerna i Stockholm på 1480-talet förfärdiga ex libris till sina böcker. Självklart är de båda nämnda handmålade. Men kort efter boktryckarkonstens uppfinnande började man framställa ex libris på mekanisk väg i form av träsnitt eller kopparstick. Ett av de äldsta av denna typ är från 1470-talet och är just ett träsnitt.

Bruket av ex libris spred sig från framförallt Tyskland till andra länder men fick ej fotfäste i vårt land förrän in på 1600-talet. Kontakterna med kontinenten, det 30-åriga kriget med allt vad det innebar av krigsbyten, gjorde att många ur adeln skaffade sig egna märken. Framförallt var det det egna vapnet som fick stå modell för ex librisets utseende. Kanske var det så att man, genom de boksamlingar som fann vägen hem till Sverige från gods och kloster på kontinenten, tog över det bruk som var ganska allmänt bland det högre ståndet i Tyskland och andra länder.

Ex libris konsten får hur som helst ett stort uppsving under 1600-talet. På samma väg är det också under 1700-talet. Nu börjar allt fler också icke adliga skaffa sig bokägarmärke. Under 1800-talets första del sker en avmatning, för att under slutet av århundradet åter få en renässans. Självfallet har det att göra med att allt fler har möjlighet att skaffa sig

böcker. Och med böcker följer alltsom oftast även ex libris. På liknande vis har det varit under modern tid. Bokklubbar har försett oss med böcker, och efterhand vaknar även intresset för att klistra in en namnetikett eller ett vackert ex libris. Det är en skönhetsupplevelse att slå upp en bok med ett vackert ex libris, istället för att hitta en ful namnteckning över insidan. Ett ex libris kan vara enkelt. I regel är det enkla ex libriset vackrare och mer talande, än det som är fullklottrat med symboler, egenskaper, motiv eller härledningar som kan tillskrivas ägaren. Det räcker ofta med ett motiv eller en symbol. Märket skall på ett klart sätt kunna spegla något av ägarens själ.

Ex libris med Vänersborgsmotiv eller ägare hörande till Vänersborg, är inte särskilt många märkligt nog. Man tycker att det skulle vara anorlunda med en stad av Vänersborgs karaktär.

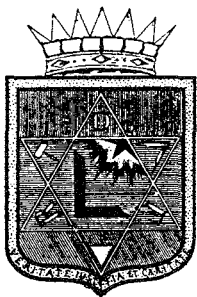

Vänersborgs
Söners Gille

Föredömligt håller sig Vänersborgs Söners Gille med eget ex libris. Vänersborgs historia som **borgstad** lyser fram i märket och inneslutet i lagerkransen återfinnes initialerna VSG.

Den magiske brodern Sune Ahlm, f.d. Skeppningschef, håller sig med 2 egna ex libris. Att han kan trolle kan man ana av det ena och att han även ägnar sig åt världsspråket esperanto, ger det andra ex libriset bevis för. Esperantis-ternas stjärna finns där. Vad vore sedan naturligare för en skeppningschef att ha i sitt ex libris om inte ett skepp.

S:t Joh. Logen
"RÅTA VINKELN"
 i
 Venersborg.

60

S:t Johannes logen Råta Vinkeln i Vbg instiftades som Frimurarloge år 1875. Grundarna var alla kända Vänersborgare från staden med omnejd. Logens valspråk blev Sanning, Rättvisa och Kärlek.

Redan tidigt införskaffades böcker till biblioteket. Av märket ser vi att staden på förra seklet kallades Venersborg.

Fordom var det mycket vanligt att bibliotek, både allmänna och privata, höll sig med egna ex libris. Tyvärr är detta bruk på väg bort. Istället har man börjat använda sig av stämplor som ur boksynpunkt får anses vara ett

oskick. Tänk vad många gamla fina böcker som är mer eller mindre förstörda genom en stor blåstämpel. Sådana går aldrig att avlägsna vilket ju ett ex libris gör.

Att bokvård skulle ingå som ett ämne i skolan, torde den instämma i, som utformat ex libriset för Vänersborgs Folkskolors Bibliotek. Uppmaningarna borde ge alla en eftertanke. Här kan man också se att boken tydligen inte endast varit en förmedlare av kunskap utan även av sjukdomar. Tyvärr är den typ av förhållningsregler borta i skolböckerna som återfinnes i vidstående bokmärke.

Vänersborgs Folkskolors Bibliotek

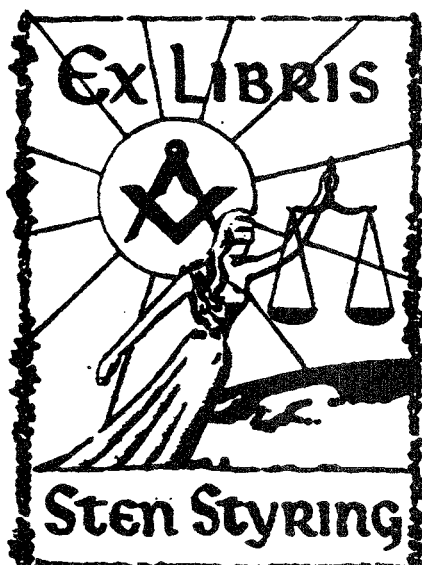
N:r

Avd.

Låntagare uppmanas:

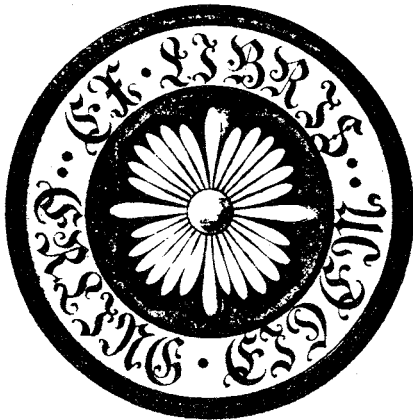
- att icke taga på böckerna med våta eller smutsiga fingrar,
- att icke taga dem ut i fuktigt väder utan att hava dem skyddade,
- att icke skriva eller rita i dem,
- att icke vika bladen som märke,
- att icke låta syskon använda dem som leksaker.
- Skada å lånade böcker ersättes av låntagaren.
- Uppstår i låntagarens hem smittosam sjukdom, må därom genast göras anmälan.
- Boken får behållas högst 14 dagar.

Om man är jurist och åklagare är det passande att i sitt ex libris bruka rättvisans gudinna. Genom sina förbundna ögon skall rättvisan alltid döma utan anseende till person. Denna symbol är mycket vanlig hos dem som har juridiken som arbete. I detta ex libris återfinnes även passaren och vinkelhaken — symboler för frimurarloger. Sten Styrings ex libris är återgivet i halv storlek.

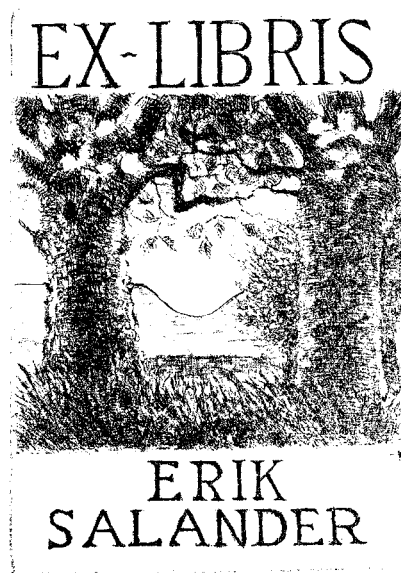
Lektorn och Teologie Doktor, Oscar Hedlund har i sitt ex libris en kyrka. Detta torde vara passande då ägaren även är prästvigd.

Märket är utfört i linosnitt, en metod som numera har ersatt det svårare och mer krävande träsnittet.

Ärkebiskopen Erling Eidem blev Vänersborgare på äldre dagar och slutade sitt liv på Korseberga. Han var född 1880 och hade, innan han efterträdde Nathan Söderblom som ärkebiskop 1931, varit professor. Hans ex libris är ritat av Elisabet Eidem.

Lasarettsoverläkaren Erik Salander var född 1901 och avled 1966. Hans ex libris är ett kopparstick av den kände Trollhättekonstnären Holger Karlsson. I motivet skymtar, mellan 2 ekar, Halle- och Hunneberg. Dessa berg har ju mer än något annat givit siluett till Väne härad.

Ytterligare en Vänersborgsläkare är Bengt Jennische, född i Vbg 1913 och röntgenöverläkare. Han blev för övrigt invald i Gillet redan år 1930. I sitt ex libris finns de mycket vanliga attributen bok och ljus. Just boken kan väl sägas vara ett av de allra mest använda symbolerna inom ex libriskonsten.

Märket här i halv storlek.

EXLIBRIS

BENGT·JENNISCHE

JOHES·BRITZE 1947

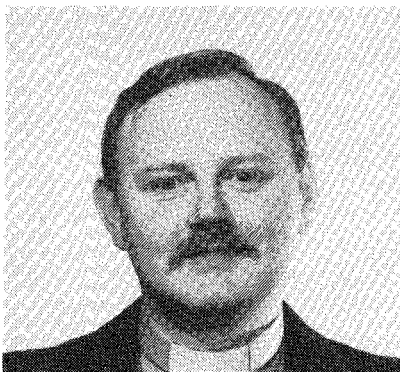
Den danske konstnären Johannes Britze levde mellan åren 1895—1961. Han var en mycket uppskattad och anlitad konstnär särskilt vad gäller ex libriskonsten.

1947 utförde han ett vackert ex libris till Landsfogden Curt C'Orchimont, villa Björkås Vargön. D'Orchimont var född 1898 och avled 1978. Landsfogde var det gamla namnet på Länspolischef. Motivet i hans bokmärke är D'Orchimoniska släktvapnet som bl.a. visar ett vildsvin. Släkten härstammar från Luxemburg och kom till Sverige på 1580-talet. Märket är utfört i koppargravyr.

1956 utförde samme Joh. Britze ett ex libris för Kammarherren, Erik T:son Ugglä, född 1906. Jämte adliga ätten Ugglas sköld återfinns Johanniter och Frimurarkorsen. Båda dessa kors visar här på ägarens ordenstillhörighet. Ugglä var ordförande i Andreascirkel i Vänersborg under många år (frimurarorden). Detta ex libris är allmänt betraktat som ett av Britzes vackraste.

De ovan återgivna ex librisen med Vänersborgsanknytning har velat visa något av vad ett ex libris kan innehålla. Förmodligen finns det åtskilliga fler Vänersborgsexlibris. Kanske kan denna artikel bidra till att någon Vänersborgare börjar att fundera på att skaffa sig ett eget ex libris. Gör då slag i saken. Anlita någon som kan rita och tala om vad Du vill ha med. Låt det vara enkelt. Kontakta sedan ett tryckeri. Det handlar inte om några stora summor. Sedan är det bara att börja klistra in i dina böcker. Lycka till!!

*Johnny Hagberg, sedan 1985 kyrkoherde i Järpås pastorat. Dessförinnan verksam som präst i Västra Tunhems pastorat under 8 år.
Bok och ex librisamlare. Ordförande i Föreningen för Västgötalitteratur som är Sveriges största förening i sitt slag med närmare 1700 medlemmar.*

ÅRSKRÖNIKA 1989

Jag tror att det var Winston Churchill som myntade begreppet järnridå. Järnridån mellan öst och väst drogs för som ett resultat av uppgörelser efter andra världskriget. Jag är jämnårig med järnridån, och min generation har nog sett den som något verkligt och evigt som aldrig skulle kunna rubbas. När nu Ungern, Polen, de baltiska staterna, ja till och med Östtyskland river sina ridåer så känns det nästan kusligt mitt i hoppet om en bättre värld. Man frågar sig om detta verkligen kan vara möjligt. Det är mäktiga krafter som släpps loss och vi kan bara hoppas att Gorbatsjov kan hålla sina kumpaner i styr.

I Sverige har nyhetsflödet under lång tid varit helt dominerat av rättegången mot Christer Pettersson. Pettersson har guidat oss runt i en värld som vi normala knegare knappt kan föreställa oss. Knark, rån och knivmord och så lite bildning och filosofiska resonemang mellan silarna. Tingsrättens fällande dom väckte många tvivel om man haffat rätt man och Hovrätten friade Pettersson som fick ett mottagande av pressen som liknade en hjältes. Barnjournalens knatterreporter frågade den gamla bajonettmördaren hur det kändes så här i segrans stund och Pettersson sprang tjoande ut på stan och köpte sig en kombination av Explorer och kaffelikör som genast blev en känd drink i alla barer i Sverige. Beställ en Pettersson och du får vodka och Old Baily's. Drinken kallas också för "Dräparn". Det vilar en absurd förbannelse över hela utredningen av Palmes mord, anklagade och utredare tävlar om att uppträda mest egendomligt. Vi har väl alltid trott att vi svenskar är rationella och förnuftiga människor men i detta ärende vimlar det av pappskallar och tokstollar.

På tal om tokstollar så vandrade min far och min bror och jag hem från en tillställning genom stan och passerade Roccad där en något bladig yngling fick se våra allvarliga ansikten och mörka överrockar, stramade upp sig och utbrast: "Det var helvete vad ni ser dystra ut, ni måste vara med i Palmerättegången!" Orsaken till vår allvarliga uppsyn var att vi hade passerat fyra sönderslagna skyltfönster och beklagat oss lite över nedbusning och ungdomens bristande respekt för egendom. Morgonen därpå fick vi oss en läxa, dra aldrig förhastade slutsatser, döm aldrig ohört! Skyltfönstren hade nämligen pangats av en 84-årig man iklädd skotskrutig bilhjälm och utrustad med golfklubba. Han kanske meriterat sig för en värstingkryssing till västindien.

En tjänsteman från Trollhättan fick oss att sätta morgonkaffet i vrångstrupen när hon i ELA käckt utropade att museets fåglar och net-suker borde gå under klubban för att ge pengar till industrimuseum i Trollhättan. En pärla, en riktig klassiker i Tvåstadskampen! Upplägget var perfekt; Trollhättebo, därtill kvinna, sliter från vänersborgarna deras surt förvärvade fåglar för att ge till grannkommunen. Jag måste tyvärr erkänna att jag skrattade så tårarna rann över frukostgröten när jag tänkte på hur det säkerligen lät i vänersborgshemmen i detta ögonblick. Fast lite ilska piggar upp, och vi skall kanske vara tacksamma mot informationschefen för att hon gav oss lite underhållning.

1989 var inte flygets år. När JAS släpade med ena vingspetsen i landningsbanan och drullade runt under osande kötteder från åskådarna så vips blev kostnaderna ytterligare i miljard kronor för detta vingliga lilla fortskaffningsmedel för en person. JAS påminner på något kusligt sätt om Itera, en cykel i plast som vinglade i diket strax utanför fabriksportarna. Här hemma störtade Viggen i Storegårdsmosse och Köpenhamnsflygningarna från Malöga blev ett fiasko.

Spåren förskräcka utropade säkert vår hamnchef när han en morgon fick se SJ:s män riva uppjärnvägsspåren till hamnen. Eftersom han är skåning så kanske han förresten utbrast "räligt" när han så småningom fick en syll i vädret. När han väl väckt de sovande planerarna på Banverket, även kallade "slipers" så rullades åter rälsen ut. Vänersjöfarten har man väl förresten trott vara på avskrivning under lång tid men i år togs vänerskyttlarna i drift, några ohyggligt fula men effektiva pråmar specialbyggda för Trollhätte kanal av Stora, för trafik mellan Karlstad och Göteborg. Sommaren 1989 blev Vänersborg på ett annat sätt återigen en sjöfartstad. Vänersborgs kompetenta segelsällskap arrangerade SM och VM i H-båtsegling. Kommunen hade satsat ordentligt med ny vågbrytare och nya småbåtsbryggor. Seglingarna blev en fullträff både för sporten och för Vänersborg som fick en lite aning om vad som skulle kunna hända om vi tog vår förnämsta tillgång, Vänern, på lite mera allvar. Arrangörerna hade satt upp ett stort tält på Sanden där man bland annat serverade gratis frukost, och där man kunde köpa sig en starköl på kvällen, nästan osannolikt lättsinnigt, vad gör myndigheterna?

Tyvärr kommer det nog att bli lite trubbel när det gäller marinorna. Tanken är ju att det skall bli en marina till vid Vänerparken. Egentligen är ju Sanden det perfekta läget för en marina, där borde vi bygga sjöbodar, laxrökerier och kafeterior. Men Vänerparken behöver också attraktioner.

Roddklubben fyllde 75 år i år, en aktningsvärd ålder. Det är dock inget mot vänersborgs äldsta ordenssällskap Par Bricole som fyllde 150 år. PB är inte precis en idrottsklubb, men fostrande och väldigt samhällsnyttig. Lagom till jubileet gavs det ut en historik, en liten vacker bok som även så kallade kalmucker dvs icke medlemmar av PB kan köpa och ha glädje av. Boken är skriven av detta sällskaps ålderman.

Centrum fick i år en ny attraktion när Domus invigde sin nya livsmedelsbutik. Nu börjar också Sundsgatan att kännas som del av centrum, som växer till sig riktigt fint. Det tyckte också våra nya kommunalråd som flyttade in i Nässlans hörnrum med utsikt över Gågatan. Bilden av Lill-Anders Larsson med fötterna på sitt skrivbord skakade om medborgarna ordentligt. Fast nog är det bättre att ha dom på bordet än släpande efter sig som man ibland anklagar politikerna för.

Vänerparken fick fastare form i år genom en arkitekttävling som vanns av vänersborgsföretaget Contecton, en meriterande seger. Vi vänersborgare som är vana vid att ingenting händer står nu med gapande munnar och ser hur dom river och stökar på gamla lasaretsområdet precis som om det skulle bli något äventyrsbad eller rehabilitering eller vad det nu var. Kanske dags att ta Vänerparken på allvar? En allvarlig invändning som man hör ganska ofta är att Vänerparken ligger långt borta från centrum, utanför stan, och att man skulle utarma centrum genom att tillåta handel eller andra verksamheter där. Det måste väl ändå vara en synvilla att Vänerparken är avlägsen, en synvilla eventuellt orsakad av järnvägen. Från Nordfelts konditori tar det 3 minuter att i sakta mak promenera till Vänerparken, eller om man så vill från Vänerparken till Nordfelts. Jag tycker inte att man skall leta problem där dom inte finns.

Förbifarten runt Vänersborg rycker nu närmare och nu kommer också förslagen på hur vi skall få in trafiken i stan efter det att vi lagt ut miljonernas mångfald på att få den ut ur stan. Ett förslag att bygga ett Eiffeltorn vid rondellen i Dalboskogen väckte både beundran och löje. En sak är säker, utsikten från tornet skulle bli bedövande vacker, mycket vackrare än i Paris med sitt tättslutande lock av luftföroreningar och avgaser. Jag tycker också att förslagställarna skall ha heder av att man kommer med förslag även om vi kan tycka olika om det vettiga i dom. "Det är okey om man tycker att ett Eiffeltorn är okey annars är det inte okey", som tidigare nämnde Pettersson skulle ha sagt.

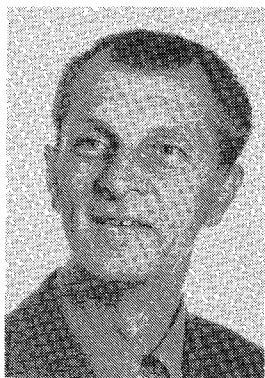
Allhelgonaafton 1989

Håkan Lind

MINNESRUNOR 1989—1990

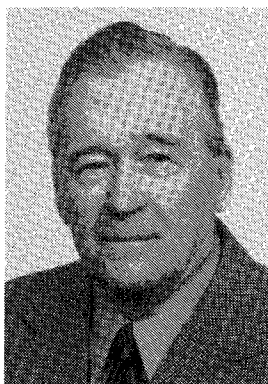
Under tiden juli 1989 t o m juni 1990 har sjutton Gillebröder fullbordat sin jordevandring och för alltid lämnat oss. Vi lyser frid över våra bortgångna Gillebröders minne.

Vaktmästaren Yngve Andersson, född i Vänersborg den 26 augusti 1925, avled i sin hemstad den 17 juli 1989. Efter slutad skolgång erhöll han anställning som springpojke och medhjälpare åt handlanden Fritjof Berglund i dennes trivsamma gamla speceriaffär på Vallgatan. Senare utbildade han sig till rörmokare och arbetade som sådan under några år hos firman Granström och Söner, sedermera GIAB. Fram till 1974 verkade Andersson som rör- och anläggningsarbetare vid Gatukontorets VVS avdelning. Sistnämnda år flyttade han in i det då nybyggda Kommunhuset på Sundsgatan, där han fram till sin bortgång tjänstgjorde som vaktmästare och allt i allo. Hans tekniska kunnande, lättsamma sätt och serviceanda gjorde honom hart när ousläpplig i Kommunhuset, där han av alla uppskattades som en synnerligen

god kamrat, som verksamt bidrog till en positiv och arbetsbefrämjande atmosfär. Under ungdomsåren var idrotten ett av hans stora intresse och som Kokhuspojke var det naturligtvis bandysporten han ägnade sig mest åt. Redan i pojkåren väcktes hans musikintresse och han var en av medlemmarna i "Folkans" populära orkester som under Thore Perssons kunniga ledning svarade för dansmusik av hög klass på Folkets Park under 1940—1950-talen. Andersson var medlem i kamratföreningen "Gamla Kokhusare" och hyste stort intresse för sin hemstad och dess utveckling. Fritiden ägnade han till stor del på sitt sommarställe i Bohuslän.

Inträdde i Gillet 1972.

Glasmästaren Einar Hellman, född den 20 juli 1906 i Vänersborg, där han avled den 9 augusti 1989. Redan 1920 då han slutat sin skolgång startade han tillsammans med sin bröder Vänersborgs Glasmästeri Hellman & Co, en firma som under mer än 60 år och alltför uppskattas och respekteras för stort kunnande och god service inom glasmästeribranschen. Einar Hellman tillhörde den gamla hederliga hantverkarslammen, som gav fläkt och färg på Lilla Vassbottens industriområde. Idrotten låg honom i hågen sedan ungdomsåren. Inom roddsporten nedlagde han under många år ett uppskattat och framgångsrikt arbete både som aktiv roddare, ledare och tävlingsfunktionär. Han deltog flitigt i Skidklubbens aktiviteter och motionerade ofta och flitigt vid den gamla skidstugan och anläggningen på Katrinedal, som han varit med om att skapa.

Inträdde i Gillet 1929.

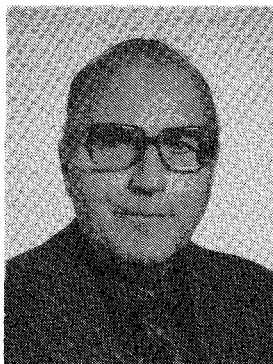
F förrädsarbetaren Arne Johansson, född den 26 maj 1907 i Vänersborg, där han avled den 22 september 1989. Efter genomgången skolutbildning erhöi hans anställning vid A.F. Carlssons Skofabrik, som han blev trogen intill nedläggningen 1969. Därefter innehade han under ett tiotal år anställning som förrädsarbetare vid FO-staben i Vänersborg. Redan som ungdomsklubbist i SSU var han livligt intresserad av samhällsfrågor och deltog aktivt och framgångsrikt i föreningslivet. Han var bland annat en av bildarna av Blåsuts Bandyklubb och av Blåsuts Cykelklubb. Han var även med om att starta och utveckla föreningen Blåsuts Sångare, där han under många år medverkade som bassångare. Han var medlem i Synskadades förening och verkade under 25 års tid aktivt inom vår Hemvärnskår, vars verksamhet låg honom varmt om hjärtat. Vid sidan om sina föreningsuppdrag ägnade Johansson sin fritid åt sommarstugan i Bäsingeboi. Inträdde i Gillet 1959.

F bagaremästaren Allan Johansson, född i Vänersborg den 20 september 1914, avled i Vänersborg den 24 september 1989. Redan efter slutad skolgång började Johansson sin utbildning hos G.W. Anderssons Bageri på Kassaretorpet, som bagarlärning. Det var här som han lade grunden till sin yrkesskicklighet och sitt erkänt stora kunnande inom bageriyrket. Han stannade kvar i Kassaretorpsbageriet till 1950 då han öppnade egen bagerirörelse i Vargön. Han var sedan ungdomsåren en sann idrottsvän och följde alltid med stort intresse våra lokala idrottsföreningars och idrottsutövars resultat och utveckling. Han var sedan bildandet medlem av Vänersborgs Idrottsförenings Vänner. Han inträdde i Gillet 1985.

F tegelbrännaren och pappersbruksarbetaren Helge Josefsson, född den 10 augusti 1909 i Vänersborg, där han avled den 7 december 1989. Efter slutad skolgång erhöll han anställning vid Tenggrenstorps Tegelbruk, där han utbildade sig till tegelbrännare och verkade i den funktionen fram till 1964 då tegelbruket brann ned till grunden. Därefter tjänstgjorde han som vaktmästare till Fritidsnämnden fram till 1969 då han tog anställning vid Vargöns Pappersbruk där han arbetade fram till sin pensionering. Plikttrohet och stor arbetsförmåga präglade hans gärning och hans personliga stil skaffade honom många vänner. Helge Josefsson tillhörde de verkliga bandylegenderna och räknas som en av de allra främsta av vår stads många bandysöner. Han var med om att lägga grunden till den bandykultur som råder i Vänersborg och Västergötland och han bidrog på ett mycket verksamt och föredömligt sätt att göra Vänersborg till ett av vårt lands starkaste bandyfäste. Inträdde i Gillet 1959.

Överstelöjtnanten Daniel von Sydow, född i Vänersborg den 24 februari 1909, avled i Täby den 7 januari 1990. Efter avlagd studentexamen vid Vänersborgs Läroverk 1928, genomgick han Infanteriets officersaspirantskola i Linköping och därefter Kungl. Krigsskolan på Karlberg 1930. 1931 befordrades han till fänrik i Livregementets Grenadjärers reserv. Under åren 1931—1932 genomgick han Bröderna Påhlmans handelsinstitut. Efter utlandsstudier i England, Tyskland och Frankrike erhöll anställning vid Scankraft. På nyåret 1941 befordrades han till löjtnant på aktiv stat i Gotlands Infanteriregemente. Samma år befordrades han till kapten i regementet. Under åren 1955—1957 tjänstgjorde han vid Centrala Värnpliktsbyrån och från sistnämnda år verkade han som mobiliseringsofficer vid Kungl. Tygförvaltningen.

1970 befordrades han till major inom armén och 1972 till överstelöjtnant.

Inom det civila livet var von Sydow engagerad i samhällsbyggandet och innehade ett flertal förtroendeuppdrag såväl inom den borgerliga som den kyrkliga kommunen. Han var sedan 1945 medlem av Sällskapet D.B.V. i Visby och Frimurare sedan 1946. Han var innehavare av Svärdsorden och hade erhållit Täby församlings förtjänsttecken i guld och Täby Kommuns förtjänstmedalj i samma valör. Daniel von Sydow hyste ett stort intresse, och nedlade ett förtjänstfullt arbete, inom den frivilliga skytterörelsen, ett intresse som väcktes redan under skoltiden i Vänersborg.

Inträdde i Gillet 1930.

F redaktören och riksdagsmannen Herbert Larsson, född i Vänersnäs den 2 februari 1909 avled i Vänersborg den 12 januari 1990. Efter slutad skolgång 1924 erhöll han anställning vid A.F. Carlssons Skofabrik, där han arbetade fram till 1939 då han blev chef för tidningen Ny tids Vänersborgsredaktion. I denna funktion verkade han fram till tidningens nedläggning 1969. Redan under ungdomsåren väcktes hans intresse för samhällsfrågor och han anslöt sig redan 1926 till Socialdemokratiska partiet. Hela sitt vuxna liv ägnade han till stor del åt politiska och fackliga frågor och innehade under årens lopp en mängd poster inom arbetarrörelsens båda grenar. Han fullgjorde sina uppdrag med entusiasm och med en aldrig sinande energi. 1959 valdes han in i Riksdagen, som han lämnade 1973. Under denna tid innehade han ett flertal tunga utskottsuppdrag, bland annat som ordförande i Riksdagens kulturutskott. Han var under många år ordförande i Norra Älvsborgs soc.dem. partidistrikt, för FCO (Vänersborgs fackliga Centralorganisation) numera LO-sektionen, Vänersborgs PRO avdelning och Norra Älvsborgs PRO distrikt. Inträdde i Gillet 1936.

F Bankkamreren Per Elow född i Vänersborg den 6 juli 1906 avled i sin hemstad den 17 januari 1990. Han avlade studentexamen 1925 vid Vänersborgs läroverk och erhöll därefter anställning vid Wermlandsbankens dåvarande kontor i Vänersborg. Inom denna bank arbetade han fram till 1930 då han vann anställning vid Vänersborgs Sparbank. 1942, då Sparbanken öppnade kontor i Brålanda, flyttade Per Elow dit som föreståndare för lokalkontoret där och innehade denna befattning fram till pensioneringen 1971. Under sin tid i Brålanda innehade han ett flertal kommunala uppdrag, bland annat som ledamot av kommunalfullmäktige och vice ordförande i skolstyrelsen. Även inom frivilligorganisationerna innehade han ett flertal uppdrag och verkade under många år som ordförande i Brålanda Röda Korskår och ställföreträdande hemvärnschef för Brålanda Hemvärnskrets. För sina insatser på olika områden erhöll Elow en hel del utmärkelser bland annat Patriotiska Sällskapets guldmedalj, Svenska Röda Korsets förtjänsttecken och Hemvärnets förtjänstplakett. Till hans fritidsintresse hörde även natur- och djurlivet och han verkade även som frilansreporter i vår lokaltidning. Inträdde i Gillet 1930.

F köpmannen Nils-Olof Gadde född i Vänersborg den 27 juni 1915 avled i sin hemstad den 24 januari 1990. Efter sin skoltid vid Vänersborgs Läroverk och genomgången handelsskola arbetade han på sin faders firma, C.O. Gaddes Järnhandel, Eskilstunaboden, fram till 1940 då han etablerade firman Gaddes Sport- och Vapenaffär. I god köpmannased och med specialkunskaper drev han framgångsrikt firman till en av de ledande inom regionen då det gällde fiske-jakt och vapenhandel. 1975 överlät han firman.

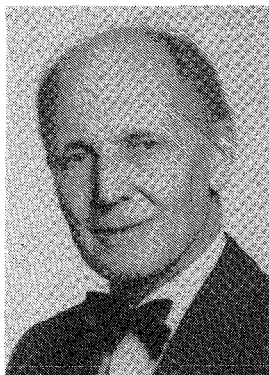
Nils-Olof Gadde var sedan ungdomsåren en hängiven natur- och djurälskare. Så snart tiden räckte till sökte han sig gärna ut i skog och mark. Sportfiske och fiskevård låg honom varmt om hjärtat och hans erfarenheter och kunskaper inom dessa områden togs ofta i anspråk av olika fiskevårdsföreningar. Även motorsporten fängade hans intresse och han var en hängiven trafiksäkerhetsarbetare. Han var aktiv inom hemvärnet och sedan ungdomen engagerad i skytterörelsen.

Inträdde i Gillet 1934.

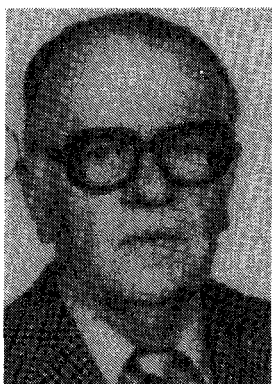

Farbetsledaren Charles Rutgersson, född den 11 augusti 1903 i Vänersborg, där han avled den 13 mars 1990. Efter avslutade studier vid Vänersborgs Läroverk erhöll han anställning vid A.F. Carlssons Skofabrik, där han avancerade till chef för den speciella Kartongfabriken. Plikttroget, noggrant och med stor yrkesskicklighet genomförde han sin arbetsdag, som varade ända till fabriken nedläggning 1969. Hans stora fritidsintresse var den trivsamma, vackert belägna på en liten ö vid Gälle udde, sommarstugan, som han gärna vistades i under fritiden och som han varmt omhuldade. Hans vänsälla väsen skaffade honom många vänner bland vänersborgarna. Han var medlem i Birger Sjöbergssällskapet.

Inträdde i Gillet 1943.

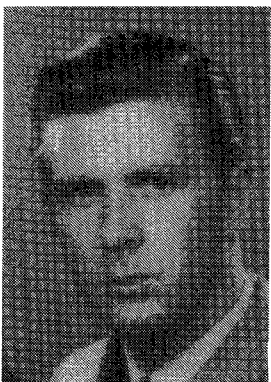
F lasarettsläkaren Ivar Wennerholm född den 17 juni 1898 i Stockholm, avled i Vänersborg den 10 mars 1990. Efter avlagd studentexamen i Stockholm påbörjade han sina medicinska studier i Stockholm och Uppsala, där han 1928 blev medicine licentiat. Under åren 1928—1933 tjänstgjorde han som läkare vid Akademiska sjukhuset och därefter vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg fram till januari 1937 då han kom till Vänersborg som privatpraktiserande läkare. 1941 knöts han till lasarettet i Vänersborg, där han utnämndes till lasarettsläkare och chef för den då nyinrättade öronkliniken. I denna funktion fullgjorde han en beundransfull och föredömlig läkargärning fram till sin pensionering 1964. Hans rika erfarenhet, gedigna medicinska kunskande och hans engagemang inom sitt specialområde, togs i anspråk då han under åren 1964—1971 tjänstgjorde som konsultläkare vid lasarettet i Trollhättan. Ivar Wennerholm var väl bevandrad i musikens värld och hans arbete med uppordnandet och katalogiseringen av Carl Munthes skivsamling på Vänersborgs museum, som omfattar ca 4.000 skivor, är av oskattbart värde. Inträdde i Gillet 1982.

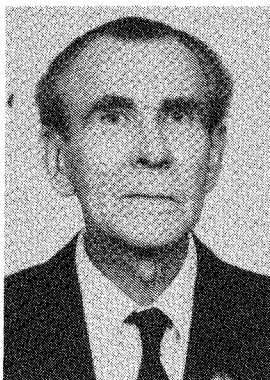
F rektorn Ernst Hedström, född den 22 juni 1902 i Vänersborg, avled i sin hemstad den 27 mars 1990. Efter avlagd folkskollärarexamen vid Göteborgs folkskoleseminarium började han sin långa lärarbana i Skee numera Strömstads Kommun. Fallenhet för läraryrket, noggrannhet och stor organisationsförmåga gjorde att han avancerade till rektor och skolchef i Strömstad. Samhällsbyggandet intresserade honom redan under ungdomstiden och under hans Strömstadstid innehade han ett flertal förtroendeposter, bland annat var han ordförande i Strömstads Kommunfullmäktige. Hedström hyste en varm och engagerad känsla för sin födelsestad och då han 1967 gick i pension flyttade han med familjen till Vänersborg. Här återknöt han banden från uppväxttiden och följde med intresse och engagemang utvecklingen i kommunen. Han var under sin Vänersborgstid ordförande för Vänersborgs Statspensionärer. Inträdde i Gillet 1972.

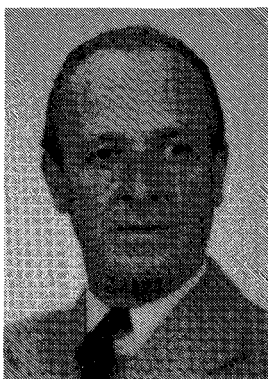
Ingenjören Alvar Harlitz, född i Västerås den 27 september 1908, död i Vänersborg den 24 april 1990. Han kom till Vargön 1922 och flyttade till Vänersborg 1938 då han startade ingenjörfirman Alvar Harlitz & Co AB i fabriken på Regementsgatan. Fabriken tillverkade svetselektroder och utförde svetsarbeten av olika slag. Senare koncentrerades verksamheten i fabriken på gjuteriprodukter. Alvar Harlitz deltog med stort intresse i stadens föreningsliv. Han tillhörde Frimurareorden, var medlem i stadens Fabriks- och Hantverksförening, Svenska Gjuteritekniska Föreningen, Värmländska Bergsmannaföreningen och I 17:s Kamratförening, Vänersborgsavdelningen. Under flera år verkade han som reseledare för Pensionärsföreningen Lilla Paris. Inträdde i Gillet 1966.

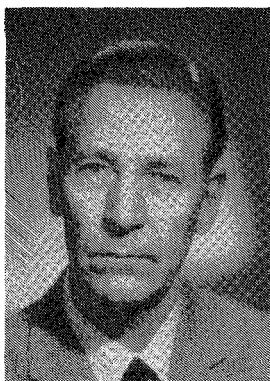
Ingenjören Stig Bodén, född i Vänersborg den 17 september 1914, avled i Johanneshov den 15 maj 1990. Efter slutad skolgång erhöll han anställning vid C.O. Gaddes Järnhandel, Eskilstunaboden. Hans kundvänliga uppträdande, noggrannhet och personliga stil gjorde honom snabbt till en uppskattad och omtyckt försäljare. Hans intresse för studier gjorde att han lämnade järnhandlarbranschen och genomgick ingenjörsutbildning. Erhöll därefter anställning vid Alfa Laval i Stockholm, en anställning som han innehade fram till sin pensionering 1979. Under sin Vänersborgstid var Stig Bodén engagerad i Sveriges Godtemplarungdom SGU. Han hyste stort intresse för idrott och ägnade stort intresse för cykelsporten där han med framgång representerade Cykelklubben Vänershof. Inträdde i Gillet 1955.

F maskinisten Arne Werner, född den 12 januari 1912 i Vänersborg, där han avled den 18 maj 1990. Efter genomgångna skolor vann han anställning vid Vänersborgs lasarett och arbetade där som maskinist, vaktmästare och 1:e hantverkare under hela 45 år. Prydlig, tjänstvillig och utrustad med ett till synes alltid glatt humör, lyste han upp vardagen och tillvaron bland dem han kom i kontakt med. Under ungdomsåren var han en skicklig fotbollsspelare och representerade VIF under flera säsonger som centerforward i föreningens A-lag. Inträdde i Gillet 1958.

F länsjaktvårdskonsulenten Olof Lundblad, född den 18 mars 1907 i Vänersborg, där han avled den 17 juni 1990. Efter avlagd studentexamen vid Vänersborgs läroverk 1926 genomgick han skogs- och jordbruksutbildning. Därefter brukade han Getbro gård i Bernshamar. 1952 tog Svenska jägarförbundet hans stora kunskande i anspråk och senare tillträdde han tjänsten som länsjaktvårdskonsulent i Älvsborgs och Skaraborgs län. Denna tjänst innehade han till sin pensionering 1972. Olof Lundblad ägnade stort intresse åt samhällsfrågor och innehade bland annat förtroendeuppdrag som nämndeman både vid Trollhättans och Vänersborgs Tingsrätter. Redan under uppväxtåren och skoltiden i Vänersborg väcktes hans intresse för natur- och djurlivet. Hans redan då rika kunskaper och hans förmåga att observera och kartlägga de olika arternas egenskaper uppmärksammades och värderades. Med en till synes aldrig sinande energi arbetade han på att förbättra samspillet mellan människan och naturen och hans insatser inom sitt gebit har verksamt bidragit till den höga klass svensk jakt och jaktvård vunnit idag. Inträdde i Gillet 1928.

F lektorn Torsten Tunqvist, född i Dals Ed den 31 december 1907, avled i Bromma den 19 juni 1990. Elev vid Vänersborgs läroverk under åren 1922—1927, där han sistnämnda år avlade studentexamen. Därefter vann han inträde vid Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm, varifrån han utexaminerades 1931. Därefter verkade han som gymnastikdirektör vid olika skolor i Haparanda, Luleå och Karlstad. 1952 flyttade han till Stockholm där han erhölet tjänst som lärare vid Folkskoleseminariet. 1956 utnämndes Torsten Tunqvist till lektor i gymnastik vid Lärarhögskolan i Stockholm. Inträdde i Gillet 1929.

S Gunnar Peterson

Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra då sol gått ner.

Skuggorna breda sig över dem,
vilan är djup och lång.
Nattliga vinden söver dem,
susar sin vaggande sång.
(Anita Halldén)

Styrelseberättelse

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avgiva följande berättelse för verksamhetsåret 1989. Gillets 84:e verksamhetsår.

Gillet har under året varit samlat till Årsstämma den 19 april i Skaraborgsbankens hörsal och till Högtidsstämma, Allhelgonadags afton den 3 november i Odd Fellows lokaler.

Vid Högtidsstämman tilldelades gillebröderna Ivar Andersson, Lennart Björkman, Thomas Ekstedt, Bengt Hagberg, Ingemar Johansson, Rolf Johansson, Gunnar Josefsson, Sven Josefsson, Lars-Göran Kihlström, Carl-Axel Lindberg, Karl Enar Lindgren, Carl-Axel Magnusson, Nils Magnusson, Rune Patriksson, Bengt Olof Sjöström, Göran Ahlin, Bertil Carlsson, Anders Eriksson och Lars Lind Gillets 25-årstecken. Av dessa var Lennart Björkman, Rolf Johansson, Carl-Axel Magnusson, Göran Ahlin och Lars Lind närvarande.

Gillebrodern och tillika Gilleskrivaren Carl-Viking Wahlin tilldelades Gillets medalj.

Styrelsen har haft 10 protokollförda sammanträden varjämte annat samråd ägt rum.

Styrelse och beredningsnämnd har därjämte varit samlade till arbets-sammanträde för iordningställande av arkiv och för skötsel och tillsyn av trädgården runt Gillets lokaler.

Gillets Årsskrift har utkommit med sin 58:e årgång.

Vid årets slut hade Gillet nära 900 medlemmar.

Gillets ekonomiska ställning och fondernas förvaltning framgår av granskningsmännens berättelse.

Inom sig har styrelsen för innevarande arbetsår utsett till Andre Åldermander Stig Larsson, till Gilleskrivare Carl-Viking Wahlin, till Kassafogde Kjell Thernquist, till Gillevärd Evert Lundborg, till Krönikör Håkan Lind samt till bisittare Mauritz Björnberg och John-Olov Ericsson.

Vänersborg den 18 april 1990

Sven Lind

Stig Larsson

Sten Sahlin

Kjell Thernquist

Evert Lundborg

Mauritz Björnberg

Carl-Viking Wahlin

Årsbokslut 1989

Resultaträkning

Intäkter

Försäljning konstmappar	3.810,—
Försäljning övrigt	0,—
Medlemsavgifter	55.925,—
Ränteintäkter Gillet	31.380,53
Ränteintäkter Fonder	24.228,26
Övriga intäkter	4.800,—
	120.143,79

Kostnader

Kostnad årsskrift	40.355	
avg annonsintäkt	—16.400,—	23.955,—
Inköp konstmappar		5.432,20
Lokalkostnad		50.512,00
Telefon och porto		6.638,00
Sammanträdeskostnader		3.070,90
Uppvaktningar mm		4.523,—
Medlemsregistrering		7.937,—
Annonsering		870,40
Skatter Fonder		2.024,—
Övriga kostnader		7.597,00
		112.559,50
Årets överskott		7.584,29
		<u>120.143,79</u>

Balansräkning

Tillgångar

Kassa, postgiro, bank	
Gillet	318.504,03
Fonder	281.170,09
Diverse fordringar	17.150,—
	<u>616.824,12</u>

Skulder och eget kapital

Diverse skulder	32.955,—
Eget kapital Fonder	304.045,03
Eget kapital Gillet	279.824,09
	<u>616.824,12</u>

GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Undertecknande, som utsetts att granska Vänersborgs Söners Gilles räkenskaper och förvaltning för 1989, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av Gillets samt dess fonders räkenskaper och styrelsens berättelse samt i övrigt företagit de granskningsåtgärder vi ansett nödvändiga. Någon anledning till anmärkning föreligger ej beträffande de till oss överlämnade handlingarna, bokföringen, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande Gillets förvaltning.

Med anledning härav tillstyrker vi full ansvarsfrihet för den tid granskningen avser.

Vänersborg den 12 april 1990

Åke Gillberg
Granskningsman

Mats Niklasson
Granskningsman

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES MEDLEMMAR

t.o.m. 30/6 1990

HEDERSLEDAMOT

Janson, Olov, Kamrer, Vänersborg

MEDLEMMAR

	Födelse- år	Inträ- desår
ABELSSON, ROLF, Vänersborg	1954	86
ABRAHAMSSON, LENNART "TARREN", Kungshamn	1927	83
ABRAHAMSSON, ÅKE, Fritidsledare, Vänersborg	1948	87
ADOR, HANS, Personaldirektör, Växjö	1935	75
AHLBERG, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1966	80
AHLIN, ANDERS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1965	78
*AHLIN, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1944	58
AHLIN, LENNART, fd. Bilskolechef, Trollhättan	1916	54
AHLIN, ULF, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1968	78
*AHLM, ALLAN, Järnhandelsbiträde, Vänersborg	1923	58
AHLM, SUNE, F skeppn.chef, Vänersborg	1912	87
AHLSTRÖM, PÄR, Representant, Sigtuna	1952	82
ALEXANDERSSON, HANS, Naturvårdsassistent, Vänersborg	1948	75
ALFREDSSON, LARS, Vänersborg	1956	76
ALMGREN, BOO, Kapten, Göteborg	1908	(43)76
ALMQVIST, DICK, Polisassistent, Vänersborg	1947	88
*ALMSTRÖM, NILS OLOV, Provinsialläkare, Kungälv	1910	55
AMGÅRD, GUNNAR, Vänersborg	1907	82
AMGÅRD, KARL-ERIC, Kommunalarbetare, Vänersborg	1940	74
ANDER, STIG, F.kommissarie, Vänersborg	1913	87
*ANDERSSON, ARNE, Yrkesvalslärare, Vänersborg	1917	43
ANDERSSON, ARNE, Verkstadschef, Vänersborg	1923	80
ANDERSSON, BO, Ingenjör, Örebro	1940	74
ANDERSSON, BO, Vaktmästare, Vänersborg	1957	88
ANDERSSON, CHRISTER, Fil.mag. Vänersborg	1945	55
ANDERSSON, DAVID, Angered	1966	89
*ANDERSSON, ERIC, Assistent, Vänersborg	1915	51
ANDERSSON, GLENN, Elektriker, Trollhättan	1946	84
ANDERSSON, JAN, Leg. veterinär	1951	89
ANDERSSON, JENS, Vänersborg	1912	83

ANDERSSON, JOHAN, Vänersborg	1977	83
ANDERSSON, JOHN, Maskinchef	1953	74
ANDERSSON, HÅKAN, Vänersborg	1946	83
ANDERSSON, HÅKAN, Sjukvårdare, Trollhättan	1949	85
ANDERSSON, KARL-ERIK, Bankdirektör, Vänersborg	1925	82
ANDERSSON, KARL-GUSTAV, Representant, Uddevalla	1935	76
ANDERSSON, CARL-OTTO, Vänersborg	1923	83
ANDERSON, JOHN, Studerande, Vänersborg	1972	85
ANDERSSON, CENNY, Ingenjör, Vänersborg	1963	83
ANDERSSON, KURT, Typograf, Vänersborg	1940	80
*ANDERSSON, LARS, Glasmästare, Vänersborg	1930	59
ANDERSSON, LENNART, Posttjänsteman, Vänersborg	1945	88
ANDERSSON, MARCUS, Vänersborg	1973	83
ANDERSSON, KENT, Köpman, Vänersborg	1944	81
ANDERSSON, LENNART, Vänersborg	1926	80
ANDERSSON, LENNART, Telearbetare, Vänersborg	1950	79
ANDERSSON, NILS, Vänersborg	1912	82
*ANDERSSON, NILS, Disponent, Göteborg	1915	53
*ANDERSSON, RAGNAR, fd. Köpman, Vänersborg	1919	35
ANDERSSON, RAGNAR, Köpman, Hjo	1928	76
ANDERSSON, ROLF, Mellerud	1947	80
ANDERSSON, STIG LENNART, Brandinspektör, Vänersborg	1932	88
*ANDERSSON, STIG, Socialvårdschef, Vänersborg	1918	45
ANDERSSON, STIG, Mättningsbiträde	1924	70
ANDERSSON, STIG, Herr, Vänersborg	1936	87
ANDERSSON, SVEN GUNNAR, Redaktör, Åkersberga	1928	83
ANDERSSON, TOMMY, Affärsbiträde, Vänersborg	1950	75
ANDERSSON, TOMMY, Ingenjör, Vänersborg	1950	83
*ANDERSSON, TORSTEN, Byrådirektör, Vänersborg	1914	55
ANDERSSON, WOLMAR, Verkst.montör, Vänersborg	1927	83
ANDOLF, NILS, F. lasarettsläkare, Vänersborg	1908	82
ANDRÉASSON, HUGO, Tjänsteman, Vänersborg	1913	82
ANDRÉEN, ANDERS, Järnhandlare, Vänersborg	1938	68
ANDRÉEN, HÅKAN, Frändefors	1942	82
ANDRÉN, HELGE, Köpman, Göteborg	1914	66
ANGSÉUS, TAGE, 1:e polisinspektör, Vänersborg	1924	75
ANKARTOFT, BENGT, Verktygstekniker, Vargön	1942	90
ANKARTOFT, JAN, Elektriker, Vargön	1942	90
ANKARTOFT, PATRIK, Elektriker, Vargön	1964	90
ANKARTOFT, STAFFAN, Kock, Nora	1960	90
ANKARTOFT, STURE, Överingenjör, Trollhättan	1936	90
*ARVEBLAD, KARL, Maskinist, Vänersborg	1912	61
ARVIDSON, BENGT, Skötare, Vargön	1949	75
ARWIDSSON, GÖSTA, Distriktschef, Hudiksvall	1921	81
*ARWIDSSON, UNO, Expeditionsassistent, Vänersborg	1927	60

*ASPMAN, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1920	59
ASPÖGÅRD, NILS OLOF, Hovmästare, Vänersborg	1932	83
*BACK, EVERT, Expeditionsvakt, Vänersborg	1918	55
BACK, HENRIK, Vänersborg	1964	79
BACK, INGVAR, Rörmontör, Vänersborg	1932	73
*BACK, JAN, Sjukvårdare, Vänersborg	1934	63
BACK, ROGER, Fotograf, Vänersborg	1956	83
BARTHOLMES, MICHAEL, Ingenjör, Vänersborg	1957	89
BECKMAN, ÅKE, Rektor, Vänersborg	1928	89
BEHRNS, RAGNAR, Överskötare, Vänersborg	1910	66
BENGTTSSON, PATRIC, Studerande, Vänersborg	1965	78
BENGTTSSON, ROLF, Faktor, Vänersborg	1934	76
BERG, CHRISTIAN, Vänersborg	1968	68
*BERG, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1920	53
BERGH, GUNNAR, Civilekonom, Göteborg	1957	88
BERG, HÅKAN, Faktor, Vänersborg	1944	68
BERG, LARS, Vänersborg	1967	68
BERGER, ANDRÉAS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1974	76
*BERGER, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1943	55
*BERGER, HARRY, Disponent, Vänersborg	1904	54
BERGER, MAGNUS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1967	76
BERGER, MAX, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1970	76
BERGER, ORVAR, Tandläkare, Vänersborg	1937	72
*BERGLUND, GÖSTA, Sjöingenjör, Malmö	1920	43
*BERGMAN, KARL-ERIK, Ingenjör, Nol	1930	48
BERGSTRÖM, JOHAN, Vänersborg	1950	80
BERGSTRÖM, RAGNAR, Vänersborg	1942	80
BERGSTRÖM, REINHOLD, fd. Byråchef, Vänersborg	1914	80
BERNER, JONAS, Vänersborg	1969	82
BERNER, KARL-ÅKE, Bilförsäljare, Vänersborg	1942	79
BERNLING, OLLE, Advokat, Vänersborg	1922	89
BERNTSON, BERNT, F. stationsinspektör, Vänersborg	1916	82
*BERRMAN, GÖSTA, Ämneslärare, Göteborg	1910	43
BERZÉN, SVEN, Platschef, Vänersborg	1926	84
*BIEL, GÖSTA, Direktör, Lerum	1911	46
BILLENGREN, LARS, Köpman, Vänersborg	1938	75
BIÖRKKVIST, CARL-MARTIN, f Krim.kommissarie, Vänersborg	1918	85
BJARNELL, KARL ERIK, Lantbrukare, Vänersborg	1918	83
BJERSTAF, LARS, Vänersborg	1940	76
BJÄRUDD, HENRY, F.spec.lärare, Vänersborg	1914	87
BJÖRENDALH, LARS, Sekreterare, Vänersborg	1945	88
*BJÖRKMAN, LENNART, Sjukvårdsdirektör, Vänersborg	1923	65
BJÖRNBERG, HÅKAN, Fil.kand., Vänersborg	1954	77
*BJÖRNBERG, MAURITZ, Kamr., Vänersb. <i>Bisittare i styrelsen</i> ...	1927	54
*BJÖRNBERG, SVEN, Polisman, Vänersborg	1929	54

BJÖRNBERG, THOMAS, Civilingenjör, Vargön	1953	77
*BJÖRNDAHL, KARL-ERIK, Bokbinderimästare, Vänersborg	1926	60
BLIXT, BENGT, Maskinmästare, Uddevalla	1929	80
BLOMGREN, ERIK, Vänersborg	1973	83
*BLOMGREN, GUNNAR, Stenhuggarmästare, Vänersborg	1912	54
BLOMGREN, HANS, Stenhuggare, Vänersborg	1943	77
BLOMGREN, LARS, Fritidsassistent, Vänersborg	1941	77
BLOMGREN, MATS, Vänersborg	1960	77
BLOMGREN, SVEN, Professor, Vänersborg	1908	77
BOBERG, GUSTAV, Stud, Vänersborg	1982	87
BOBERG, MARKUS, Stud, Vänersborg	1972	87
*BODÉN, SIGVARD, Ingenjör, Norsborg, <i>ständig medlem</i>	1923	55
*BODÉN, STIG, Ingenjör, Johanneshov <i>ständig medlem</i>	1914	55
BONDE, LEIF, Museitekniker, Vänersborg	1940	85
*BORG, EINAR, Handlande, Vänersborg	1906	48
*BRIGELIUS, GUNNAR, Direktör, Åsa	1919	54
BROCKNER, KURT, Skellefteå	1934	82
BROMS, KARL-ALFRED, Vänersborg	1912	86
BÜGLER, RONALD, Kamrer, Skövde	1928	74
BÄCKSTRÖM, BERTH, Åkeriägare, Vänersborg	1946	67
BÄCKSTRÖM, GUNNAR, Åkeriägare, Vänersborg	1932	67
BÄCKSTRÖM, EMIL, Studerande, Vänersborg	1976	85
CARLÉN, BENGT, Vargön	1947	83
CAPING, BENGT, Lagman, Vänersborg	1921	82
CEDER, BERNT, Telearbetare, Vänersborg	1933	90
CEDERGREN, STIG, Gävle	1911	30
*CEDERHOLM, ÅKE, Direktör, Uddevalla	1913	55
CEGRELL, LENNART, Herr, Vänersborg	1930	87
CLAESSON, STIG, Försäljare, Vänersborg	1926	86
*DAFGÅRD, BENGT, Arbetsl. Trollhättan <i>ständig medlem</i>	1939	50
DAFGÅRD, GUNNAR, Direktör, Källby	1919	67
*DAFGÅRD, HENRY, fd. Köpman, Vänersborg	1903	53
*DAHL, LENNART, Bergsingenjör, Gävle	1924	48
*DAHLGREN, ARNE, Byrådirektör, Vänersborg	1918	55
DAHLGREN, EBER, Apparatskötare, Vänersborg	1926	89
DAHLGREN, LEIF, Banktjänsteman, Vänersborg	1945	85
*DAHLLÖF, AXEL, Affärschef, Göteborg	1911	55
DAHLLÖF, MATS, Vänersborg	1965	67
DAHLLÖF, OLOF, f.d. Byråing. Brastad	1918	83
DANIELSSON, HANS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1918	75
DAVIDSSON, BENGT, Verkstadsmontör, Vänersborg	1957	71
*DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer, Vänersborg	1938	64
DETTTER, THURE, Direktör, Malmö	1912	79
DIMBERG, SVEN, Tandläkare, Vänersborg	1914	87
DREVANDER, STIG, Ingenjör, Vänersborg	1928	73

EDVARDSSON, GUNNAR, Överskötare, Vänersborg	1916	71
*EK, HARALD, Överstelöjtnant, Täby	1919	44
EK, CARL-GUSTAF, Technologie doktor, Göteborg	1958	83
*EK, KNUT, Slöjdlärare, Vänersborg	1924	50
EK, LARS-ANDERS, Församlingsassistent, Lidköping	1954	83
EKDAHL, BO, Stadsbyggnadschef, Vänersborg	1927	89
EKHOLM, GÖRAN, Försäljningschef, Vänersborg	1935	73
EKHOLM, JOHAN, Studerande, Vänersborg	1963	87
EKHOLM, PER-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1922	73
*EKHOLM, SVEN, Köpman, Vänersborg	1916	60
EKLIND, LARS, Major, Uddevalla	1957	74
EKLUND, BO, Lagerchef, Vänersborg	1937	80
EKMÄN, LARS, Tekniker, Vänersborg	1949	74
*EKSTEDT, THOMAS, Lärare, Helsingborg	1951	65
EKSTRÖM, ARTHUR, L. fd. Advokat, Vänersborg	1908	77
EKSTRÖM, JOHAN, Vargön	1943	80
ELENSTIG, ELOF, Köpman, Vänersborg	1930	75
*ELFMAN, NILS-OLOF, Rektor, Bromma	1919	44
ELIASSON, VERNER, Reservdelschef, Vänersborg	1920	89
ELMQUIST, JOHN-EVERT, Sjukhusdirektör, Vänersborg	1922	89
ELMQVIST, SÖREN, Byggnadssnickare, Vänersborg	1940	75
*EMANUELSSON, ERIC, Försäljare, Vänersborg	1916	51
EMANUELSSON, GÖRAN, Produktionstekniker, Frändefors	1953	88
EMANUELSSON, MIKAEL, Vänersborg	1966	80
ENGELIN, BENGT, Skara	1928	83
ENGELIN, BERTIL, Sotaremästare, Källby	1922	89
*ENGLUND, CLAES, Ingenjör, Källby	1943	47
*ENGLUND, GUNNAR, Direktör, Djursholm	1913	42
ENGLUND, JAKOB, Göteborg <i>ständig medlem</i>	1981	82
ENGLUND, MAGNUS, Tandläkare, Uddevalla <i>ständig medlem</i> ...	1949	49
ENGLUND, NILS ERIK MAGNUS, Färgelanda <i>ständig medlem</i> ..	1966	66
*ENGLUND, NILS TURE, Leg.läkare, Vänersborg	1939	47
ENGLUND, OSKAR, Källby <i>ständig medlem</i>	1983	83
ENGLUND, SAMUEL, Källby <i>ständig medlem</i>	1977	82
ENGLUND, TEODOR, Källby	1985	85
ENGSTRÖM, PER-ARNE, Försäljare, Vänersborg	1935	85
ENORSON, LARS, Elinstallatör, Vargön	1939	90
*ERICSON, ALLAN, Överpostiljon, Vänersborg	1913	55
*ERICSSON, ANDERS, Tandl., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1944	54
ERICSSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön	1941	80
*ERICSSON, BROR, Bagaremästare, Vänersborg	1913	46
*ERIKSSON, FILIP, Murare, Vänersborg	1912	46
ERICSSON, GUNNAR V., Portvakt, Vänersborg	1918	66
ERICSON, GÖRAN, Fritidschef, Vänersborg	1927	77
*ERICSSON, HENRY, Landstingsassistent, Habo	1909	55

ERICSSON, JOHAN F., M.B.A., Vänersborg	1966	66
*ERICSSON, JOHN, Tandläkare, Vänersborg	1908	43
*ERICSSON, JOHN-OLOF, Tandläkare, Vänersborg <i>ständig</i> <i>medlem. Ersättare i styrelsen</i>	1939	54
ERICSON, JÖRGEN, Vänersborg	1964	80
ERICSON, KARL-JOHAN, Produktionsledare, Vänersborg	1945	88
ERICSON, LENNART, Adjunkt, Vänersborg	1940	85
*ERIKSSON, PER OLOF, Inspektör, Vänersborg	1932	64
ERIKSSON, RONNY, Vänersborg	1938	88
*ERIKSSON, ÅKE, Frisörmästare, Vänersborg	1921	58
ERLANDSSON, BERTIL, Direktör, Uppsala	1923	88
ERLANDSSON, KURT, Ingenjör, Vänersborg	1925	70
FAGER, JAN, Direktör, Vänersborg	1940	90
FAGERSTEDT, ERIK, Bankdirektör, Vänersborg	1906	76
FAGERSTEDT, LARS, Kontorist, Vänersborg	1942	76
FAGERSTRÖM, ARNE, Montör, Vänersborg	1934	79
FAGERSTRÖM, MAGNUS, Vänersborg	1966	89
*FALK, HARRY, Åkeriägare, Vänersborg	1906	55
FALK, LEIF, Montör, Vänersborg	1935	83
FALK, ÅKE, Åkeriägare, Vänersborg	1942	66
FAST, GUNNAR, Major, Boden	1948	83
FASTH, GÖSTA, Linjemäst., Vänersborg	1918	83
FAST, JOHN, Vänersborg	1913	83
FASTH, KENT-ERIC, Kalix	1955	83
FASTH, CONNY, Partille	1948	83
FASTH, SIXTEN, Fotograf, Vänersborg	1926	74
FERM, RUNE, Kriminalassistent, Vänersborg	1929	84
FLINK, BENGT, V Frölunda	1936	85
FOCK, EGON, Vänersborg	1923	86
FOCK, HENRY, Handlare, Vänersborg	1917	86
FOCK, KARL-GÖRAN, Stud., Göteborg	1953	77
FOCK, STIG, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1915	75
FORSBERG, NILS, Fd verkmästare, Vänersborg	1915	88
FORSS, SVEN, Ingenjör, Mölndal	1916	69
FORSSANDER, LARS-ERIK, Bankdirektör, Billdal	1934	84
FREDMAN, EGON, Vänersborg	1929	90
FREDMAN, MARTIN, Vänersborg	1970	83
FREDMAN, SUNE, Verkmästare, Vänersborg	1940	68
FREDRIKSSON, MATS, Direktör, Göteborg	1922	76
FRIBERG, ERIK, Tecknare, Trollhättan	1919	69
FRIBERG, KARL AXEL, Reservdelnsman, Uddevalla	1923	69
FRIBERG, SVEN-OLOF, Sjukhusdirektör, Uddevalla	1916	71
FRIEDLÄNDER, KARL-GUSTAV, ämneslärare, Vänersborg	1920	81
FRISK, KENT, Postiljon, Vänersborg	1945	67
FRÄNDEGÅRD, BENGT-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1927	67

FRÄNDEGÅRD, SVEN AXEL, Byrådirektör, Huskvarna	1922	67
**FRÖBERG, GÖSTA, Apotekare, Vänersborg <i>innehavare av gillets medalj (1974)</i>	1896	24
*FURBO, SIXTEN, Avsynare, Vänersborg	1917	56
FURBO, STURE, Adjunkt, Vänersborg	1944	87
FÄLLING, HARRY, Televerksarbetare, Vänersborg	1939	71
*GALLE, KJELL, Möbelhandlare, Vänersborg	1911	51
GALLE, NILS, Köpman, Vänersborg	1918	67
GEDELL, RAGNAR, Rektor, Vänersborg	1917	80
*GEMVIK, OLOF, Direktör, Täby	1917	46
GILLBERG, ANDERS, Köpman, Trollhättan	1950	89
GILLBERG, GÖSTA, Köpman, Trollhättan	1918	66
GILLBERG, ROLF, Köpman, Vänersborg	1939	77
GILLBERG, ROLF, Värmetekniker, Vänersborg	1936	90
*GILLBERG, ÅKE, Förste expeditionsvakt, Vänersborg	1920	55
GRANAT, STELLAN, Antikvarie, Uddevalla	1948	77
GRANQVIST, ÅKE, Försäljare, Vänersborg	1939	67
*GRÖNBERG, MATTIAS, Civilingenjör, Bromma	1932	60
*GULZ, LENNART, Studierektor, Vänersborg	1939	54
GULZ, TORBJÖRN, Studerande, Vänersborg	1965	82
*GUSTAFSSON, EDVARD, Stadsarkitekt, Ängelholm	1923	46
GUSTAFSSON, INGVAR, Ingenjör, Uddevalla	1926	90
GUSTAFSSON, KENT, Mättningsbiträde, Vänersborg	1944	71
GUSTAFSSON, PAUL, Verkstadsägare, Vänersborg	1935	66
GUSTAFSSON, ROLAND, Sjukvårdare, Vänersborg	1930	88
*GUSTAFSSON, SUNE, Bagaremästare, Vänersborg	1918	55
GUSTAFSSON, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg	1937	77
GUSTAVSSON, JOHN V., Postmästare, Vänersborg	1920	85
GYRULF, NILS, Direktör, Vänersborg	1919	82
*GÖTHBERG, INGVAR, Servicerrådgivare, Vänersborg	1932	64
GÖTHBLAD, LEIF, Rektor, Vänersborg	1932	87
*HAGBERG, BENGT, Källarmästare, Ed	1919	65
HAGBERG, CARL-GÖRAN, Konstnär, Ed	1922	(66)74
**HAGBORG, ARNE, f.d. Möbelhandlare, Vänersborg	1908	30
*HAGBORG, GÖRAN, Redovisningskonsult, Vänersborg <i>ständig medlem. Ersättare i styrelsen</i>	1941	53
HAGLIND, STURE, Gymnastikdirektör, Skövde	1946	68
HAGLUND, KENTH, Direktör, Trollhättan	1944	87
HAGSTEDT, SVEN-OLOF, Vänersborg	1941	82
HALLBERG, WILLARD, Typograf, Vänersborg	1931	86
*HALLBERG, NILS, Ingenjör, Göteborg	1912	55
HALLINGBERG, OLOF, Tandläkare, Vänersborg	1915	66
*HALLONQVIST, UNO, Köpman, Trollhättan	1925	45
HALLQVIST, ANDERS, Veterinärassistent, Vänersborg	1945	76
HALLQVIST, ARNE, Adjunkt, Vänersborg	1917	67

HALLQVIST, KARL-ERIK, Vägarbetare, Vänersborg	1934	76
HALLQVIST, STEFAN, Vänersborg	1968	82
*HALLQVIST, TAGE, Med.lic., Vänersborg	1926	45
HALLQVIST, TOMAS, Lab.assistent, Vänersborg	1951	84
HAMMARSTEDT, JÖRGEN, Studerande, Vänersborg	1966	83
HAMMARSTRÖM, HELMER, Distr.chef, Vänersborg	1918	87
*HANSSON, BRYNOLF, Avsynare, Vänersborg	1924	52
*HANSSON, CHRISTER, Rest.chef. Arvika <i>ständig medlem</i>	1942	57
HANSSON, LEIF, Mäklare, Bandhagen	1929	79
HANSSON, LENNART, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1932	84
*HARLITZ, GUNNAR, Sjöing., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1940	64
*HARLITZ, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1943	64
HASSELHOLM, CURT, Typograf, Vänersborg	1929	82
HASELLIND, KAJ, Ingenjör, Vargön	1945	76
HASSLUNG, LENNART, Herr, Vänersborg	1938	85
HASSLÖF, RUNE, Kungälv	1929	83
HEDBERG, FRANK, Vargön	1935	79
HEDÉN, LASSE, Ingenjör, Borås	1934	57
HEDQUIST, PER, Byråassistent, Vänersborg	1943	76
*HEDSTRÖM, ARVID, Elektriker, Vänersborg	1904	63
HELLGREN, CHRISTER, Representant, Vänersborg	1924	90
HELLMAN, ANDERS, Vänersborg	1955	73
HELLSTEN, CURT, fd. Lantbruksdirektör, Vänersborg	1916	86
*HELLSTRÖM, ARNE, Köpman, Vänersborg	1930	64
HENRIKSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1957	81
HERRMANN, GERHART, Folkskollärare, Lysekil	1931	82
HERTZ, ARNE, Ingenjör, Trollhättan	1939	79
HESELHOLDT, PÅR-ANDERS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ...	1962	84
HESSLER, TORSTEN, Sjukskötare, Vänersborg	1929	82
HJELM, STIG, Reprofotoğraf, Vänersborg	1927	76
HOLGERSSON, STURE, Ingenjör, Vänersborg	1930	90
HOLM, LARS-ERIK, Vägtekniker, Vargön	1944	82
HOLMQVIST, EVERT, Vänersborg	1937	83
HORSTER, KNUT, Verkmästare, Vänersborg	1920	75
HURTIG, BENGT MAGNUS, Studerande, Vänersborg	1953	66
*HURTIG, ERNST-MAGNUS, Elektriker, Vänersborg	1923	53
HYGREN, ESKIL, Driftsingenjör, Vänersborg	1918	78
HÄGNEFORS, ERNST, Överstelöjtnant, Uddevalla	1921	77
*HÖGBERG, PER, Direktör, Uddevalla	1922	64
HÖGBERG, STIG, Ingenjör, Onsala	1944	77
HÖGBERG, THURE, Kyrkovaktmästare, Vänersborg	1907	71
HÖGLUND, KAY, Vänersborg	1987	88
*HÖGZELL, LENNART, Företagsekonom, Bromma	1934	61
IDEBERG, BERTIL, Platschef, Vänersborg	1941	74
*IDEBERG, GUNNAR, Aukt. revisor, Karlstad	1932	53

IVARSSON, KARL INGVAR, Ingenjör, Vänersborg	1941	85
JACOBSSON, ARNE, Personalkonsulent, Trollhättan	1920	70
JACOBSSON, EINAR, Uddevalla	1919	85
JACOBSSON, GERT, Mättningsförmän, Vänersborg	1939	70
JACOBSSON, MIKAEL, Vänersborg	1966	76
*JACOBSSON, ROLF, Redovisningskonsult, Vänersborg	1936	59
*JANSON, BENGT, Gruppchef, Vänersborg	1920	50
JANSON, LARS, Gymnastikdirektör, Falkenberg	1938	66
**JANSON, OLOV, Kamrer, Vänersborg, <i>Inneh. av gillet's medalj</i> (1975) <i>Gillet's hedersledamot</i>	1909	30
JANSSON, SIGBERT, Ingenjör, Spånga	1921	77
*JANSSON, SVEN, Vaktmästare, Vänersborg	1926	58
JARHED, GUNNAR, Banktjänsteman, Vargön	1947	78
JEGERFALK, BO, Studierektor, Vänersborg	1927	89
JENGARD, AGNE, Herr, Vänersborg	1945	85
**JENNISCHE, BENGT, Överläkare, Vänersborg	1913	30
*JENNISCHE, MATS, Agronom, Falun <i>ständig medlem</i>	1941	64
*JENNISCHE, PER, Fil.dr. Uppsala <i>ständig medlem</i>	1943	64
JENNISCHE, ÅKE, Socionom, Julita, <i>ständig medlem</i>	1947	64
JOACHIMSSON, ERLING, Civilingenjör, Torslanda	1950	77
JOACHIMSSON, SVEN, fd. Överläkare, Vänersborg	1911	78
JOELSSON, LARS, Civilingenjör, Bromma, <i>ständig medlem</i>	1954	76
JOELSSON, RUNE, Driftverkm., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1927	76
JOHANSSON, ANDERS, Vänersborg	1970	82
JOHANSSON, ANTON, Fd. Instruktör, Vänersborg	1915	88
JOHANSSON, BO, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1959	76
JOHANSSON, CASPER, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1976	76
*JOHANSSON, EVERT, Transportledare, Vänersborg	1920	60
JOHANSSON, GERHARD, Studerande, Vänersborg	1970	80
JOHANSSON, GUNNAR, Konditor, Vänersborg	1933	66
JOHANSSON, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1946	66
JOHANSSON, GÖSTA, Styckmästare, Vänersborg	1922	87
JOHANSSON, GÖSTA, Kamrer, Vänersborg	1935	83
JOHANSSON, HARRY, Modellör, Kumla	1910	54
JOHANSSON, HELMER, Kommunalarbetare, Vänersborg	1925	82
JOHANSSON, HENRIK, Herr, Vänersborg	1969	88
JOHANSSON, HENRY, Bagare, Vänersborg	1921	73
*JOHANSSON, HUGO, Inspektör, Bromma	1908	44
*JOHANSSON, INGEMAR, Konditor, Vänersborg	1928	65
*JOHANSSON, INGVAR, Byggnadssnickare, Vänersborg	1918	55
JOHANSSON, JAN, Åkeriägare, Vänersborg	1937	76
JOHANSSON, CARL-ERIK, Skolchef, Vänersborg	1929	89
*JOHANSSON, KARL-ERIK, Typograf, Vänersborg	1927	53
JOHANSSON, KARL-GUSTAF, Vänersborg	1937	86
JOHANSSON, LARS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1934	86

JOHANSSON, LEIF, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1962	76
JOHANSSON, LENNART, Byrådirektör, Vargön	1942	82
JOHANSSON, LENNART, Grävmaskinist, Vänersborg	1942	79
JOHANSSON, LENNART, Varvsägare, Grundsund	1936	86
JOHANSSON, MARTIN, Studerande, Vänersborg	1963	76
JOHANSSON, PETER, Studerande, Vänersborg	1963	90
JOHANSSON, PONTUS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1973	76
JOHANSSON, RICKARD, Officer, Skövde	1966	80
*JOHANSSON, ROLF, Försäljningschef, Vänersborg	1930	65
JOHANSSON, RUNE, Reservdelsman, Vänersborg	1944	76
*JOHANSSON, SVEN, Telearbetare, Vänersborg	1937	59
JOHANSSON, SVEN, Trafikförman, Vänersborg	1926	89
JOHANSSON, THOMAS, Reservdelsman, Vänersborg	1957	76
JOHANSSON, THURE, Vänersborg	1914	88
JOHANSSON, FRANK, Adjunkt, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1939	75
JONASSON, EVERT, Aukt. revisor, Göteborg	1917	78
JONSSON, GUNNAR, Elektriker, Trollhättan	1929	88
JONSSON GUNNAR, O., Göteborg	1931	82
*JONSSON, BENGT R., Professor, Solna	1930	54
JONSSON, BERTIL, Vänersborg	1934	88
*JONSSON, ERIK, Vänersborg	1920	46
*JONSSON, HELGE, Vänersborg	1912	45
JONSSON, HENRY, Förste poliskonstapel, Vänersborg	1914	66
JONSSON, LARS, Vänersborg	1960	63
*JONSSON, OLOF, Köpman, Vänersborg	1923	45
*JONSSON, SVEN, Vänersborg	1956	63
JONSSON, TAGE, 1:e Postiljon, Vänersborg	1918	80
JONSSON, ÖSTEN, Civilingenjör, Vällingby	1923	84
JOSEFSSON, GEORG, Möbelsnickare, Uddevalla	1916	82
*JOSEFSSON, GUNNAR, Tjänsteman, Vänersborg	1931	65
JOSEFSSON, LENNART, Assistent, Vänersborg	1948	75
JOSEFSSON, PÅR, FREDERICK, Vargön	1972	85
*JOSEFSSON, SVEN, Direktör, Eslöv	1933	65
JÄTBY, RUNE, Skorstensfejaremästare, Vänersborg	1931	76
JÄRPLER, LENNART, Vänersborg	1947	83
JÖNSSON, GUNNAR, Vänersborg	1960	88
JÖNSSON, GUSTAF, Distr.chef, Vänersborg	1922	83
KANNESTEN, RUNE, Länsråd, Vänersborg	1919	82
KARLSSON, ARNE, Vårdare, Vänersborg	1929	75
KARLSSON, BERNY, Yrkeslärare, V. Frölunda	1941	80
*KARLSSON, BERTIL, Elinstallatör, Hägersten	1910	58
*CARLSSON, BERTIL, Annonskons, Vänersborg <i>ständig medlem</i> ..	1944	47
**CARLSSON, ELOF, fd. Direktör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1904	30
CARLSSON, ERIC, Förrädsarbetare, Vänersborg	1915	75
KARLSON, HADAR, Komm.råd, Vänersborg <i>innehavare av gillets medalj (1980)</i>	1913	67

CARLSSON, HERBERT, Konstnär, Åre <i>ständig medlem</i>	1912	75
KARLSSON, HERMAN, Fotograf, Vänersborg	1942	84
CARLSSON, INGVAR, Överskötare, Vänersborg	1924	69
**CARLSSON, CARL-GUSTAF, Fabrikör, Vänersborg	1909	30
CARLSSON, CARL-OTTO, Instruktör, Vänersborg	1917	66
*CARLSSON, CARL-OTTO, Spedit., Göteborg <i>ständig medlem</i>	1939	47
CARLSSON, KENTH, Ingenjör, Vänersborg	1952	60
KARLSSON, KJELL-ANDERS, Typograf, Vänersborg	1958	82
*KARLSSON, CLAES, fd. Köpman, Vänersborg	1908	55
KARLSSON, LARS OLOF, Posttjänsteman, Trollhättan	1957	76
KARLSSON LARS URBAN, Elektriker, Vänersborg	1970	90
CARLSSON, LENNART, Konditor, Vänersborg	1927	90
CARLSSON, LENNART, Pers.ass., Mölndal <i>ständig medlem</i>	1946	47
KARLSSON, MARTIN, Studerande, Vänersborg <i>ständig medlem</i> ..	1976	87
KARLSSON, PER AXEL, Verkst.montör, Vänersborg	1925	85
KARLSSON, STIG, Filialföreståndare, Smögen	1936	77
KARLSSON, SVEN, 1:e postilj., Vänersborg	1926	85
KARLSSON, ULF, Elektriker, Vänersborg	1964	90
CARLSSON, UNO, Åkeriägare, Vänersborg	1926	67
*CARLSSON, ÅKE, Vaktmästare, Vänersborg	1914	58
KEMPE, BO, Laboratorieassistent, Vänersborg	1948	75
*KIHLLSTRÖM, LARS GÖRAN, Banktjänsteman, Frändefors	1936	65
KIHLLSTRÖM, PER, Köpman, Åkarp	1928	76
KJELLSSON, DAN, Verkmästare, Vänersborg	1941	74
KJELLSSON, UNO, Direktör, Vänersborg	1944	74
KNUTSSON, BO, Pol. mag., Vänersborg	1945	90
*KNUTSSON, LEIF, Personaltjänsteman, Arvika	1934	64
*KORÉN, GÖSTA, Kamrer, Vänersborg	1908	53
KORSE, KARL-GERHARD, Fil.lic., Uppsala	1934	85
KORSE, YNGVE, Ingenjör, Vänersborg	1913	74
KUMLIN, JOHAN, Studerande, Vänersborg	1972	85
KUMLIN, KARL, Studerande, Vänersborg	1974	85
KVIDÉN, STIG, Köpman, Vänersborg	1933	88
KÄRVLING, ARNE, Redaktör, Vänersborg	1926	82
KÄRVLING, STEFAN, Adjunkt, Vänersborg	1954	85
KÄRVLING, URBAN, Plan.sekreterare, Herrljunga	1957	85
LANEVALL, OLOF, Försäljn.chef, Spånga	1921	63
LARSSON, ALF, Stationsmästare, Brämhult	1939	77
LARSSON, ANDERS, Märsta <i>ständig medlem</i>	1963	63
LARSSON, BERTIL, Sjöman, Vänersborg	1942	81
*LARSSON, FRANK, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	64
*LARSSON, GÖSTA, Civilingenjör, Lyckeby <i>ständig medlem</i>	1936	55
LARSSON, GÖTE, Posttjänsteman, Göteborg	1944	66
*LARSSON, HARRY, Bilmekaniker, Vänersborg	1913	54
LARSSON, HENRY, Rektor, Vänersborg	1907	76

LARSSON, JOHAN, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1966	66
LARSSON, KARL-ERIK, Civilingenjör, Vänersborg	1915	87
LARSSON, INGEMAR, Plåtslagare, Huskvarna		89
LARSSON, LARS, Revisor, Hisings-Backa	1943	68
LARSSON, LARS, Elektriker, Trollhättan	1914	74
LARSSON, LEIF, Vänersborg	1934	80
*LARSSON, ROLF, Underinspek., Skärholmen <i>ständig medlem</i>	1924	56
*LARSSON, STIG, Direktör, Vänersborg <i>Andre älderman</i>	1935	57
LARSSON, STIG OVE, V. Montör, Vänersborg	1937	83
LARSSON, SVEN, Butiksbiträde, Vänersborg	1929	70
LARSSON, SVEN, Mejerist, Vänersborg	1914	75
LARSSON, SVEN AXEL, Säljare, Göteborg	1932	87
LARSSON, YNGVE, Montör, Vänersborg	1927	77
LARSSON, ÅKE, Vänersborg	1944	77
LAURELL, BO, Lagerchef, Kode	1935	79
LAURELL, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg	1920	85
LAURELL, JOHNNY, Tidskrivare, Vänersborg	1908	46
LIND, HÅKAN, Jur.kand., Vänersborg, krönikör	1948	54
LIND, JESPER, Vänersborg	1975	83
*LIND, LARS, Civilingenjör, Floda	1944	50
*LINDH, LENNART, Posttjänsteman, Vänersborg	1930	57
*LIND, OLOV, Civilingenjör, Kristianstad	1920	45
*LIND, SVEN, fd. Disponent, Vänersborg		
<i>Innehavare av gilletts medalj (1976) 1:e älderman</i>	1913	40
LINDBERG, ANDERS, Bankdirektör, Vänersborg	1938	66
LINDBERG, BENGT ARNE, Verkstadsarbetare, Vargön	1949	66
*LINDBERG, INGE, Expeditionsförförman, Vänersborg	1921	60
LINDBERG, JAN, Ingenjör, Vänersborg	1954	83
LINDBERG, JOAKIM, Vargön	1979	88
*LINDBERG, CARL-AXEL, Ingenjör, Onsala	1944	65
LINDBERG, STEN-OLOF, Livsmedelsassistent, Vargön	1945	87
LINDÉN, ARNE, Ingenjör, Halmstad	1939	86
LINDÉN, LARS, Civiling., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1954	75
LINDÉN, ROLF, Ingenjör, Skärholmen <i>ständig medlem</i>	1927	62
LINDENCRONA, CARL-AXEL, Major, Ängelholm	1916	88
LINDGREN, ARVID, Vänersborg	1985	85
*LINDGREN, FOLKE, Fabrikör, Vänersborg	1914	54
*LINDGREN, GÖSTA, fd. Byggnadssnickare, Örebro	1903	55
*LINDGREN, KARL ENAR, Försäljningschef, Vänersborg	1921	65
LINDGREN, SIXTEN, Disponent, Vänersborg	1914	77
LINDHÉ, RUNE, Representant, Vänersborg	1923	77
*LINDQVIST, ARNE, Filare, Vänersborg	1921	(57)74
LINDQVIST, ARNE, Tjänsteman, Vänersborg	1932	76
**LINDQVIST, HÅKAN, Kyrkoherde, Kungälv	1914	37
**LINDQVIST, ROLF, Länsråd, Karlstad	1911	35

**LINDSTRÖM, ALLAN, Lektor, Lerum	1908	30
*LINDSTRÖM, LENNART, Rektor, Sandviken	1918	63
*LINNARSSON, NILS, Posttjänsteman, Hisings-Backa	1912	55
LISS, PER ARNE, Vänersborg	1940	67
LISTAD, KENT ROGER, Köpman, Vänersborg	1949	75
LJUNGSTRÖMER, KNUT, Glasmästare, Vänersborg	1919	81
*LUDWIGSSON, EVERT, Verkst.-föreståndare, Vänersborg	1913	55
LUNDBLAD, LARS, Docent, Lidingö	1947	85
**LUNDBLAD, OLOF, Jaktvårdskonsulent, Vänersborg	1907	28
LUNDBLAD, ROLF, Vänersborg	1926	89
LUNDBORG, BO, Operasångare, Vänersborg	1932	66
LUNDBORG, ERIC, Köpman <i>ständig medlem</i>	1957	66
*LUNDBORG, EVERT, Köpm. Vänersborg <i>bisittare i styrelsen</i> <i>Gillevärd, innehavare av gilletts medalj (1983)</i>	1921	42
LUNDBORG, HÅKAN, Vänersborg	1956	73
LUNDBORG, JAN, Vänersborg	1952	73
*LUNDBORG, STEN, Köpman, Vänersborg	1925	42
LUNDBÄCK, BENGT, Dialystekniker, Brålanda	1941	67
LUNDBÄCK, JONAS, Brålanda	1975	80
*LUNDGREN, ARVID, Sektionschef, Enskede	1912	49
*LUNDGREN, SUNE, Rektor, Malaga, Spanien	1913	53
LUNDGREN, ÅKE, Kriminalinspektör, Södertälje	1936	88
LUNDIN, GUNNAR, Direktör, Vänersborg	1907	69
*LUNDIN, GUNNAR, Köpman, Vänersborg	1921	52
*LUNDIN, IVAR, Avsynare, Vänersborg	1919	52
LUNDIN, JAN, Vänersborg	1936	69
LUNDIN, PER, Affärsbiträde, Vänersborg	1953	55
LUNDQUIST, BIRGER, Distr.chef, Vänersborg	1919	87
LUNDSTRÖM, HERBERT, Länsveterinär, Vänersborg	1936	89
*LUNDAVIK MAGNUSSON, ULF, Tandläkare, Källby	1926	64
LÅNG, BÖRJE, Socialassistent, Trollhättan	1933	76
LÅNG, KENT, Bankkamrer, Vargön	1940	80
LÅNG, STIG-ARNE, Norrköping	1953	85
LÅNG, SVEN, Uddevalla	1929	87
LÖNNEHAG, HENRY, f.d. krim.kommissarie, Vänersborg	1918	84
*MAGNUSSON, ARNE, Direktör, Göteborg	1913	49
MAGNUSSON, DICK, Vänersborg	1943	72
*MAGNUSSON, CARL-AXEL, Direktör, Uddevalla	1937	65
*MAGNUSSON, NILS, Folkskollärare, Ljungskile	1940	65
MALCOLM, KARL-ERIK, Redaktör, Vänersborg	1928	80
MARKLUND, BERTIL, Överläkare, Vänersborg	1945	80
MELIN, GEORG, Försäljningschef, Vänersborg	1922	70
MELLQVIST, GÖSTA, Åkeriägare, Vänersborg	1927	81
MELLYRD, LENNART, Kriminalinspektör, Vänersborg	1935	88
*MILLING, TAGE, Försäljningschef, Lingham	1931	58

*MILLING, THORE, Flygtekniker, Vänersborg	1924	52
MJÖRNESTÅL, GÖTE, Vaktkonstapel, Vänersborg	1914	68
MJÖRNESTÅL, THOMAS, Ingenjör, Mellerud	1947	85
*MOBERG, ERIK, Köpman, Vänersborg	1919	55
MOLLBERG, PER-OLOF, Kommunalarbetare, Vänersborg	1919	77
*MOLLBERG, RUNE, Annonskonsulent, Vänersborg	1925	54
MOLNIT, PER, Arkitekt, Vänersborg	1919	75
MOSSBERG, BERTIL, Herr, Uddevalla	1937	85
MOSSBERG, ERIK, F.länshälsövärdskonsulent, Vänersborg	1915	82
MOSSBERG, LEIF, Arbetsledare, Vänersborg	1931	90
MÅNGBERG, CARL ERIK, Underinspektör, Hallsberg	1923	66
MÅRTENSSON, ARNE, Bankdirektör, Västra Frölunda	1951	87
*NAGLUM, GUNNAR, Socionom, Paris	1912	60
NIKLASSON, HANS, Vänersborg	1966	85
NIKLASSON, JAN, Vänersborg	1964	83
*NIKLASSON, MATS, Kriminalinspektör, Vänersborg	1925	56
NILSSON, BO, Bankkamrer, Hisings-Kärra	1944	83
*NILSSON, GUSTAV, Lantbrukare, Vänersborg	1924	50
NILSSON, HANS, Skene	1923	88
NILSSON, HOLGER, Hantv.förest. Vänersborg	1913	83
NILSSON, CARL-ERIC, Droskägare, Vänersborg	1920	66
NILSSON, PER-AXEL, Överskötare, Vänersborg	1923	78
NILSSON, PER GUNNAR fd. Linjemästare, Värnamo	1904	66
NILSSON, PER GÖSTA, Bokbindaremästare, Värnamo	1925	80
NILSSON, RAGNAR, Ingenjör, Vargön	1926	89
*NILSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1908	41
*NILSSON, SUNE, Brunnsbörare, Vänersborg	1923	58
NILSSON, STURE, Musikledare, Vargön	1932	90
NISSÉN, HARALD, fd. Lektor, Vänersborg	1910	66
NISSÉN, PETER, Antikvarie, Vänersborg	1947	81
*NORDGREN, ALLER, Typograf, Vänersborg	1909	53
NORDGREN, KENT ALLER, Ingenjör, Vänersborg	1937	81
NORDIN, TORSTEN, Överste, Vänersborg	1916	87
NORDQVIST, YNGVE, Direktör, Ulricehamn	1930	77
NYLEN, TORE, Civilingenjör, Lidköping	1935	89
NYMAN, SVEN, Ingenjör, Vänersborg	1922	89
NYMARK, IVAN, Vänersborg	1916	85
*NYSTRÖM, KARL FREDRIK, Ingenjör, Vänersborg	1928	58
ODELIUS, ERIK, Snickare, Vänersborg	1934	79
ODELIUS, SVEN ERIK, Vänersborg	1957	79
OHLSSON, TAGE, Tegelmästare, Hallsberg	1913	79
OLSSON, ALLER, Sjukvårdare, Vänersborg	1909	67
*OLSSON, BERTIL, Vaktmästare, Vänersborg	1921	60
*OLSSON, FOLKE, Tekniker, Vänersborg	1929	48
OLSSON, GERT, Bitr. länsarkitekt, Vänersborg	1933	89

OLSSON, GUSTAF, Tekn.lärare, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1918	72
OLSSON, JAN, Inredningssnickare, Vänersborg	1955	72
OLSSON, JAN-OLOF, Munsökänk, Nynäshamn	1948	82
OLSSON, CHRISTER, V. Montör, Vänersborg	1956	83
OLSSON, LARS, Rörmontör, Vänersborg	1935	75
OLSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1928	78
OLSSON, ROLF, Företagsekonom, Vänersborg	1949	72
OLSSON, STIG, Vaktare, Vänersborg	1930	79
*OLSSON, TORVALD, Major, Uddevalla	1915	55
OLSSON, ÅKE, Köpman, Vänersborg	1945	83
OLZON, AXEL, Överläkare, Vänersborg	1919	74
OREHULT, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg	1937	88
PALM, STIG-LENNART, Ingenjör, Linköping	1930	82
PALMSTRÖM, ALLAN, Lärare, V:a Frölunda <i>ständig medlem</i> . . .	1933	76
*PALMSTRÖM, NILS, Fabrikör, Vänersborg <i>innehavare av gillet</i> <i>medalj (1980)</i>	1910	52
PALMSTRÖM, UNO, Journalist, Stockholm <i>ständig medlem</i>	1947	76
PATRIKSSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön	1960	85
PATRIKSSON, HENRIK, Ingenjör, Vänersborg	1965	85
PATRIKSSON, JÖRGEN, Fabrikör, V:a Frölunda	1942	76
PATRIKSSON, MAGNUS, Studerande, Vänersborg	1965	85
*PATRIKSSON, RUNE, Köpman, Vänersborg	1937	65
*PAULSSON, ELMER, Musiklärare, Vänersborg	1909	54
PERMVALL, IVAR, Socionom, Vänersborg	1923	88
PERMVALL, OSKAR, Civilingenjör, Lund	1957	88
PERSSON, HANS OLOF, Studerande, Vänersborg	1974	90
PERSSON, KAJ, Lagerchef, Vänersborg	1923	76
PERSSON, MORGON, Ingenjör, Vänersborg	1969	90
PERSSON, SVEN-OLOF, Vänersborg	1925	77
PERSSON, THORE, 1:e byråsekr. Vänersborg	1919	70
PETERSON, EDGAR, Vänersborg	1919	80
PETERSON, CHRISTER, Kommunalarbetsare, Vargön	1943	71
PETERSSON, OLOF, Montör, Vänersborg	1923	77
PETERSON, SVEN GUNNAR, Polisman, Vänersborg	1925	81
PETTERSSON, ALLAN, Konditor, Falköping	1937	86
PETTERSSON, ANDERS, Riksbanksdir. Vänersborg	1922	87
*PETTERSSON, OSCAR, Ingenjör, Billdal	1914	59
*POUCETTE, CARL ERIC, Godsägare, Vinninga	1914	51
*PÅRUD, NILS, Universitetslektor, Umeå <i>ständig medlem</i> <i>innehavare av gillet</i> <i>medalj (1980)</i>	1923	52
RAHM, GUNNAR, Apotekare, Askim	1929	66
*RAHM, HARRY, Överskötare, Vänersborg	1914	55
RAMM, TOMMY, Lärare, Vänersborg	1948	88
RAMNEMYR, BJÖRN, Mätningstekniker, Vänersborg	1943	72
*RANER, LENNART, Köpman, Uddevalla	1919	53

RANER, STEN ERIK, Leg.läkare, Göteborg	1947	69
*RAPP, HÅKON, Köpman, Vänersborg	1933	60
REHMAN, TOR, Häradsarkivare, Vänersborg	1905	66
REINHOLDSSON, PETER, LENNART, Studerande, Vänersborg ..	1967	82
*ROSÉN, GUNNAR, Ingenjör, Göteborg	1923	55
ROSÉN, UNO, Civ. ing. Kungälv	1908	83
ROSENGREN, KARL-ERIC, Ingenjör, Vänersborg	1938	71
**ROSLIN, HENRY, Köpman, Trollhättan	1906	31
ROSLIN, LENNART, Ingenjör, Trollhättan	1945	79
ROSLIND, LARS-GÖRAN, Opt, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1946	58
*ROSLIND, SVEN-GUNNAR, Opt. Mellerud, <i>ständig medlem</i>	1940	58
RUDBERG, STIG, Professor, Lund	1920	76
RUDSTRÖM, GUNNAR, Konstnär, Vänersborg	1916	79
RUSSBERG, LEIF, Kriminalinsp. Vänersborg	1937	84
RYBERG, EVERT, Lagerchef, Påarp	1940	90
RYBERG, LENNART, Styckmästare, Vänersborg	1932	90
RYDHOLM, YNGVE, Arkivchef, Vaxholm	1922	84
RUDSTRÖM, LARS, Traf.plan., Vänersborg	1957	85
RÅDBERG, JAN ERIK, f.vattenrättsingenjör, Vänersborg	1910	84
SALÉN, LENNART, Dir. Vänersborg	1936	83
SAHLIN, EDGAR, F.handl., Vänersborg	1910	86
SAHLIN, PER-ANDERS, Fil.kand., Enskede	1945	50
**SAHLIN, STEN, fd. Direktör, Vänersborg <i>Bisittare,</i>		
<i>innehavare av gilletts medalj (1975)</i>	1913	36
SALANDER, HÅKAN, Doktor, Vänersborg	1939	85
SALONEN, ARVID, Studerande, Vänersborg	1980	87
SALONEN, EMIL, Studerande, Vänersborg	1977	87
SALONEN, LARS, Tandläkare, Vänersborg	1948	81
SALONEN, OSKAR, Vänersborg	1987	89
SALONEN, RISTO, Snickarmästare, Vänersborg	1913	89
SALONEN, VÄINÖ, Snickarmästare, Vänersborg	1911	85
SAND, NILS, OLOF, Köpman, Vänersborg	1933	76
**SANDBERG, NILS, Biblioteksråd, Göteborg	1911	34
SANDELMARK, EINAR, Avdelningschef, Vargön	1910	78
*SANDSTEDT, GUSTAF ADOLF, Kyrkoherde, Vänersborg	1909	62
SANDSTRÖM, LENNART, Advokat, Vänersborg	1923	81
SCHELIN, HERBERT, Ingenjör, Uddevalla	1907	75
SCHÖNDELL, BENGT, Produktionschef, Uddevalla	1923	77
SIGURDSSON, SVEN, Skadeinspektör, Hisings-Backa	1925	82
SILJEVALL, FOLKE, Försäljare, Trollhättan	1925	74
SILJEVALL, VALDO, Ingenjör, Lilla Edet	1924	74
SJÖÖ, INGVAR, Säkerhetschef, Trollhättan	1930	84
SJÖÖ, CARL-GÖRAN, Snickare, Trollhättan	1957	76
SJÖÖ, LEIF, Ingenjör, Göteborg	1932	76
SJÖÖ, STIG, Ingenjör, Göteborg	1918	69

SJÖBERG, LEIF, Göteborg	1922	79
*SJÖSTAD, OLOF, Elektriker, Vänersborg	1933	52
SJÖSTAD, LEIF, Elektriker, Vänersborg	1958	81
SJÖSTAD, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1956	81
SJÖSTRAND, CHRISTER, Civilingenjör, Hisings-Backa	1943	79
*SJÖSTRAND, ERNST, Sjukvårdare, Vänersborg	1917	58
*SJÖSTRÖM, BENGT-OLOF, Köpman, Vänersborg	1922	65
SJÖSTRÖM, JAN, Köpman, Vänersborg	1930	77
SJÖSTRÖM, ROLF GEORG, Golvläggare, Vänersborg	1926	87
*SKAGSTEDT, MELKER, fd. Byrådir., Vällingby	1914	45
SKOOGH, FRANK, Hälsingborg	1926	80
SKOOGH, GUNNAR, Byggmästare, Vänersborg	1937	69
*SKOOGH, LARS-OLOF, Trafikmästare, Vänersborg	1925	58
SKOGLUND, ANDERS, Trollhättan	1953	83
SKÖLDEBORG, KARL-AXEL, Billackerare, Vänersborg	1927	62
SMITH, BJÖRN, Överläkare, Vänersborg	1932	83
*SOHLBERG, ALLAN, Köpman, Vänersborg	1918	50
SPETZ, PER-GÖRAN, Verkmästare, Vänersborg	1925	70
STALFORS, TOMAS, Vänersborg	1948	83
STENBERG, ARNE, Vänersborg	1933	82
STENBERG, RAGNAR, Försäljare, Vänersborg	1916	67
STENSTRÖM, BERNT, Direktör, Falkenberg	1908	71
STENSTRÖM, GÖRAN, Pol.mag., Göteborg	1939	74
**STENSTRÖM, LARS, 1:ste Länsassistent, Vänersborg	1905	30
STENSTRÖM, ROLF, TV-tekniker, Vänersborg	1937	76
*STERNER, NILS, Direktör, Farm.lic., Malmö	1922	41
*STERNER, SVEN-AXEL, Taxeringsdir. Vänersborg	1923	47
STJERNDAHL, HARALD, Agronom, Vänersborg	1915	81
STRAND, ROLAND, Trollhättan	1908	77
STRANDBERG, BERTIL, Köpman, Vänersborg	1921	75
STRANDBERG, CARL-ERIC, Vänersborg	1931	75
STRIVE, STAFFAN, Styrman, Vänersborg	1960	85
STRÖM, PER, Kommunalsråd, Motala	1920	76
STRÖM, RAGNAR, Civilingenjör, Rönninge	1939	82
STRÖM, SÖREN, Redaktör, Vänersborg	1934	67
STRÖMBERG, REINE, Fastighetschef, Vänersborg	1936	88
STÅLHEIM, IVAN, Representant, Vänersborg	1927	83
STÅLHEIM, RUNE, Direktör, Trollhättan	1925	80
SULTAN, JAN, Verkmästare, Vänersborg	1934	84
SUNDELIUS, BJÖRN, Mellerud	1940	82
SUNDELIUS, CLAS, Ingenjör, Vänersborg	1936	75
SUNNERDAHL, HANS, Herr, Vänersborg	1942	85
SUNNERDAHL, SVEN-OLOF, Reparatör, Vänersborg	1938	79
*SUNNERDAHL, VILGOT, 1:ste Mätare, Vänersborg	1908	51
SVANBERG, GÖSTA, Civilekonom, Vänersborg	1924	84

SVANBERG, HENRIK, Studerande, Vänersborg	1966	84
SVANBERG, MARTIN, Ingenjör, Vänersborg	1962	84
SVANBERG, PER-OLOF, El.ingenjör, Vänersborg	1952	85
SVANBERG, PER OLOF, Målarmästare, Vänersborg	1937	79
SVANBERG, SÖREN, El.montör, Vänersborg	1946	85
SWARÉN, BENGT, Kontraktsprost, Vänersborg	1904	73
SWARÉN, STEN, f.d. Landstingsdirektör, Vänersborg	1906	70
SVEDUNG, MIKAEL, Studerande, Vänersborg	1964	88
*SVENSSON, ALF, Direktör, Vänersborg	1923	48
SVENSSON, ANDERS, Doktor, Linköping	1944	79
*SVENSSON, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1916	43
*SVENSSON, BENGT, Representant, Vänersborg	1932	64
SVENSSON, EVERT, Vällingby	1916	86
SVENSSON, JOHAN, Göteborg, <i>ständig medlem</i>	1975	76
**SVENSSON, LARS, Dövlärare, Vänersborg	1910	36
SVENSSON, LARS, Civilingenjör, Söderköping	1950	76
SVENSSON, LARS-GUNNAR, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, LENNART, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, OLLE, Vänersborg	1920	80
SVENSSON, PER, Fritidsledare, Vänersborg	1953	63
SVENSSON, PETER, Göteborg <i>ständig medlem</i>	1972	72
*SVÄRD, TAGE, Helsingborg	1910	35
*SVÄRD, YNGVE, Eldare, Skärhamn	1916	42
SÖDERBOM, LARS-ÅKE, Målare, Vänersborg	1954	81
SÖDERHOLM, KARL-GUSTAF, Ombudsman, Vetlanda	1939	85
SÖDERSTRÖM, LEIF, Vänersborg	1960	84
SÖDERSTRÖM, STIG, Postförman, Vänersborg	1940	83
SÖDERSTRÖM, SVEN, Postmästare, Vänersborg	1933	83
SÖDERSTRÖM, PER ARNE, Kamrer, Vänersborg	1933	66
SÖLVELING, INGOLF, Skogsmästare, Varberg	1922	82
*TAUBE, EDVARD, Greve, Länsombudsman, Ljungskile	1916	46
**TAUBE, FREDRIK, Greve, Kommendör, Stockholm <i>ständig medlem</i>	1909	35
TENGBERG, GUNNAR, Vänersborg	1944	69
TENGBLAD, SVANTE, Ekonomichef, Vänersborg	1953	87
*THERNQUIST, KJELL, Redovisn.konsult, Vänersborg <i>Kassafogde</i>	1939	50
**THERNQUIST, OLE, fd. Handelsträdg.mäst., Vänersborg. <i>Innehavare av gilletts medalj (1976)</i>	1911	30
*THUNBERG, GUNNAR, Föreståndare, Vänersborg	1922	55
THUNBERG, SVEN, Kommunalarbetare, Vänersborg	1935	79
*THUNBLAD, ARNE, Vaktmästare, Vänersborg	1915	55
*TIBBLIN, ARNE, Posttjänsteman, Vänersborg	1925	51
*TIBBLIN, BERT, Direktör, Främmostad	1930	61
*TIBBLIN, LENNART, Arbetsledare, Alingsås	1935	61
TIBBLIN, RONNY, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1954	76

*TIDSTRAND, ERIK, Murare, Vänersborg	1907	53
TIDSTRAND, HARRY, Bankkamrer, Vänersborg	1909	69
TIDSTRAND, LENNART, Kamrer, Alingsås	1936	76
TINGDAHL, LENNART, Överstelöjtnant, Skövde	—	85
THORELL, SUNE, Ekonomiassistent, Uddevalla	1955	88
THORNELL, NILS, Bandirektör, Vänersborg	1924	80
THUFVESSON, ALLAN, Servicechef, Vänersborg	1922	83
THUFVESSON, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1963	82
TORNBERG, LARS, Representant, Vänersborg	1934	75
TORNBERG, PETER, Vänersborg	1973	75
**TULLBERG, INGE, Avd.chef, Bromma <i>ständig medlem</i>	1905	18
**TUNQVIST, TORSTEN, Lektor, Bromma	1907	29
TURTELL, LARS, Byggnadsingenjör, Vänersborg	1942	80
TVIKSTA, INGEMAR, Herr, Vänersborg	1933	85
UGGLA, ERIK T:SON, Kammarherre, Vänersborg	1906	70
ULLDAHL, Conny, Distributör, Vänersborg	1956	88
ULLDAHL, ÅKE, Badmästare, Vänersborg	1931	87
ULLGREN, SIXTEN, Konstruktionschef, Göteborg	1919	75
ULVEGÄRDE, DAG, Pol.mag., Kullavik	1941	69
WAERN, FREDRIK, Lantmästare, Vargön	1943	89
WADELL, LEIF, Köpman, Göteborg	1940	83
WADMAN, DAG, Banktjänsteman, Vänersborg	1949	80
WADMAN, INGWAR, 1:e byråsekreterare, Vänersborg	1920	69
WAHLIN, BJÖRN, Distr.överläk. Vänersborg	1942	85
*WAHLIN, CARL-VIKING, Köpman, Vänersborg <i>Gilleskrivare</i> ...	1932	51
WAHLIN, JACOB, Vänersborg	1960	71
WALLIN, ROLAND, Målare, Vänersborg	1930	82
WAHLIN, TORKEL, Docent, Vänersborg	1943	85
WALLTIN, STEN-ÅKE, Redaktör, Vargön	1937	90
WASSENIUS, SVEN, Tandläkare, Vänersborg	1927	77
WEDHAM, SVEN-ERIC, fd. Brandchef, Vänersborg	1913	78
WEGRAEUS, BJÖRN, Stud. Åmål	1969	82
WEGRAEUS, ERIK, Turistdirektör, Åmål	1940	83
WEGRAEUS, FREDRIK, Stud. Åmål	1965	82
*WEINSTOCK, ERLING, Direktör, Farsta	1916	42
WEISS, ANDERS, 1:e Byråsekreterare, Kvissleby	1940	66
*WELANDER, GÖSTA, Bitr. Länspolismästare, Järfälla	1935	61
*WELANDER, STEN, Kronofogde, Trollhättan	1939	61
WELÉN, LARS, Studerande, Vänersborg	1965	73
WELÉN, PER, Studerande, Vänersborg	1960	73
WENNBERG, LENNART, Kontrollant, Vänersborg	1951	75
WENNBERG, YNGVE, Telearbetare, Vänersborg	1934	79
WENNERBERG, HENRIK, Vänersborg	1948	85
WENNERBERG, LARS, Advokat, Vänersborg	1916	85
WENNERHOLM, IVAR, F.lasarettsläkare, Vänersborg	1898	82

WENNHAGE, PER, Studerande, Vänersborg	1966	80
WENNHAGE, ÅKE, Revisor, Vänersborg	1923	80
*WERNER, ARNE, 1:e Hantverkare, Vänersborg	1912	58
*WERNER, BENGT, Ingenjör, Vänersborg	1925	60
WERNER, BENGT, Ingenjör, Vänersborg	1935	86
WERNER, BO, Vårdare, Vänersborg	1936	72
WERNER, LARS, Studerande, Vänersborg	1956	77
WERNER, SVEN, Civilingenjör, Borås	1952	77
*VESSBY, SIGVARD, Linjearbetare, Vänersborg	1917	52
VESSBY, SVEN-OVE, Fastighetsskötare, Frändefors	1944	84
WESTERBERG, BERTIL, Malmö	1917	76
WESTERBERG, BO, Ingenjör, Vänersborg	1940	76
WESTERBERG, JACK, Målaremästare, Vargön	1924	90
WESTERBERG, LARS, Brandmästare, Vargön	1928	81
WESTERBERG, PER-OLOF, Chaufför, Vänersborg	1923	77
WESTERLUND, STIG, Produktionschef, Vänersborg	1915	77
WESTERLUND, ÅKE, Kamrer, Trollhättan	1950	80
WESTHALL, HÅKAN, Kronofogde, Vänersborg	1938	74
WESTHALL, SVEN, Ingenjör, Vänersborg	1945	75
**WETTERLUNDH, SUNE, Verkst.direktör, Malmö	1904	28
WIBERG, ERIC, F.domänintend. Vänersborg	1912	87
*WIDQVIST, LARS-OLOF, Kontrollant, Vänersborg	1919	58
WIDQVIST, STEFAN, Ämneslärare, Karlstad	1948	83
WIDQVIST, ULF-GÖRAN, Utbildn.konsulent, Stockholm	1943	83
WIKNER, ALFRED, New York	1899	66
VILGEUS, LASSE, Skyddsingenjör, Vänersborg	1943	88
WULF, ERIK, Civilekonom, Lerum	1950	63
*WULF, KURT, Direktör, Vänersborg	1903	63
WAERN, FREDRIK, Lantmästare, Vargön	1943	89
WÄDDING, ÅKE, Överingenjör, Vällingby	1918	88
WÄLLERSTEN, STIG-GÖRAN, Lärare, Vänersborg	1947	90
VÄNERSTAM, STIG, Förs.chef, Brastad	1918	87
*WÄRNE, ORVAR, Kontorist, Trollhättan	1928	53
YBRING, ELOF, Täby	1916	83
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekr., Vänersborg	1945	88
*ZETTERBERG, KARL-GUSTAV, Servicemontör, Vänersborg	1917	64
ZETTERBERG, SVEN OLOF, Vänersborg	1950	64
*ÅBERG, BERTIL, fd. Brukstjänsteman, Vargön	1900	55
*ÅBERG, FOLKE, Lagerchef, Vänersborg	1920	55
ÅBERG, GERT-OLOF, Byggnadssnickare, Vänersborg	1958	74
ÅBERG, GUNNAR, Fritidschef, Vänersborg	1930	75
ÅBERG, JOHAN, Karlstad	1966	84
* ÅBERG, SVEN OLOF, Tjänsteman, Vänersborg	1923	61
ÅGREN, TORSTEN, Brukstjänsteman, Vänersborg	1903	69
*ÅKESSON, NILS-ERIK, Överstelöjtnant, Halmstad	1922	46

*ÅSTRÖM, HELGE, fd. Poliskommissarie, Vänersborg	1902	42
ÄNGERMARK, WILHELM, Antikvarie, Uddevalla	1924	85
ÖSTERHOLM, LAGE, Ingenjör, Vänersborg	1933	72
ÖSTLING, HARRY, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1920	74

Antal medlemmar 897

* tilldelad 25-årsstecknet.

** tilldelad 50-årsstecknet.

För att underlätta arbetet med medlemsförteckningen ombedes gillebröderna att till Gillet anmäla ev. ändring av adress, titel, m.m. under adress

**Vänersborgs Söners Gille
Göran Hagborg, Södergatan 2 A
462 34 Vänersborg**

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 1988

Styrelse

LIND, SVEN, *f.d. Disponent, Förste Älderman, 1980 (1966)*
LARSSON, STIG, *Direktör, Andre Älderman 1985 (1974)*
WAHLIN, CARL-VIKING, *Banktjm. Gilleskrivare 1985 (1972)*
THERNQUIST, KJELL, *Redov.konsult, Kassafogde (1974)*
LUNDBORG, EVERT, *Köpman, Bisittare 1968 (1968) Gillevärd*
SAHLIN, STEN, *f.d. Direktör, Bisittare 1985 (1962)*
BJÖRNBERG, MAURITZ, *Kamrer, Bisittare, 1980 (1980)*
HAGBORG, GÖRAN, *Redov.konsult, Ersättare, 1980*
ERICSSON, JOHN-OLOV, *Tandläkare, Ersättare, 1980*

Beredningsnämnd

GILLESKRIVAREN
LUNDBORG, EVERT, *Köpman*
ERICSSON, JOHN-OLOV, *Tandläkare*
SKOOGH, GUNNAR, *Byggmästare*
AHLIN, GÖRAN, *Ingenjör*
BERGER, GUNNAR, *Ingenjör*
SALONEN, LARS, *Tandläkare*

Årsskriftsnämnd

LIND, SVEN, *f.d. Disponent*
SAHLIN, STEN, *f.d. Direktör*
WAHLIN, CARL-VIKING, *Banktjm.*
LIND, HÅKAN, *Jur.kand.*
HAGBORG, GÖRAN, *Redov.konsult*

Räkenskapsgranskare

GILLBERG, ÅKE, *Förste expeditionsvakt*
NIKlasson, MATS, *Kriminalinspektör*
LUNDBORG, ERIC, *Köpman, Ersättare*

GILLET'S ÅLDERMÄN

Stadskassören Ferdinand Hallberg	1905-1920,
Direktören Edwin Andersson	1921-1935,
fd. Fältläkaren Karl Gustaf Cedergren	1936-1941,
Borgmästaren Bertel Hallberg	1942-1953
Landskamreraren Gunnar Hjorth	1954-1964,
Länspolischefen Erik Sahlin	1964-1973
Kamreraren Olov Janson	1973-1979
f.d. Disponenten Sven Lind	1980-

Gillet's styrelse leddes till 1933 av en ordförande, detta år infördes beteckningen förste älderman samtidigt som styrelsens övriga ledamöter fingo sina nuvarande titlar.

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER I VÄNERSBORGS DÖTTRARS GILLE.

1:a äldermor	Mary Janson	2:a äldermor	Inga Lisa Sundefors
Kassafogde:	Gerda Ström		
1:a gilleskrivare	Anita Svanberg	2:e gilleskr.	Anita Nilsson
Värdinnor:	Britta Carlsson	Ingrid Blomgren	
	Elvy Eriksson	Maj-Britt Mellqvist	
Ersättare:	Birgitta Robertsson	Greta Brorson	
Beredningsnämnd:	Britta Carlsson	Ingrid Blomgren	
	Birgitta Högström	Ruth Eriksson	
	Anita Svanberg		
Ersättare:	Elly Åberg		
Arkivarie:	Maj-Britt Mellqvist		
Adventskommitté:	Carin Arvidsson	Gerda Ström	Alva Öberg
Siffergranskare:	Sigrid Westerlund	Margit Andersson	
Ersättare:	Olga Falk	Birgit Skoogh	
Krönikör:	Greta Brorsson		

LÅNA KLOKT

TILL VILLA/BOSTADSRÄTT

STADSHYPOTEK TAR INGA AVGIFTER FÖR:

<i>Värdering</i>	0:-
<i>Låneuppläggning</i>	0:-
<i>Avisering</i>	0:-
<i>Låneomsättning</i>	0:-

Ta inte första bästa lån, utan jämför alltid med Stadshypotek.

Du kan spara tusenlappar på att ta ditt lån för köp och/eller renovering av villa eller bostadsrätt i Stadshypotek.

Tala med närmaste Stadshypotek.

Stadshypotek
VÄSTGÖTA - DAL

Box 136, Edsgatan 11C, Vänersborg. Telefon 0521-13800.

Stadshypotek — Sveriges största långivare till bostäder

ATELJÉN MED FÄRG

SIXTEN FASTH

Tel. 13475
Vänersborg

expert

FOTO ■ PASSBILDER ■ ID ■ KORT

Edsgatan 19 C

0521-14700

Tel. 0521 — 140 34

Sundsgatan 7 B Vänersborg

AFFÄREN DET SVÄNGER OM!!!

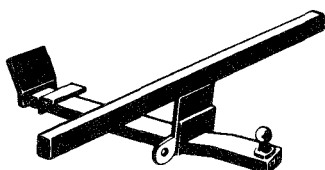

Vid behov av
eldningsolja ring
0521/157 11

Bertil Johanssons Oljor

Lilla Botered, 462 00 Vänersborg

draganordningar för personbilar

VBG PRODUKTER AB
BOX 1216
462 28 VÄNERSBORG
TEL. 0521/18060
TELEX 42050 VBGPROD S

Vattenproblem?

Med våra nya metoder och 30-åriga erfarenhet kan vattenfrågan lösas snabbt i berg- och jordlager. Pumpanläggningar utföres. Gratis konsultationer.

Svensk Maskinborrning AB

Industrigatan 11, 461 37 TROLLHÄTTAN
Telefon: 0520/339 30, 366 20.

VÄNERSBORGS MÅLERIAFFÄR

Verkstaden Sundsgatan 37

Tel. 11225

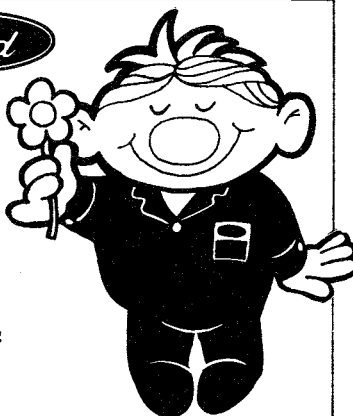
Vi utför under ansvar alla slag av
MÅLNINGSARBETEN

Nybyggnader Reparationer

När det gäller bilköp
Gör som de flesta
Välj Ford hos

Ajohan
Tenggrenstorpsvägen 10
Tfn 0521 - 138 40 Vänersborg

Företaget med kunden i focus.

-Säljande samarbete på 160 orter-

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

Edsgatan 6 VÄNERSBORG Tel. 0521/61050vx

ENDA FRISTÅENDE RIKSOMFATTANDE MÄKLARFÖRETAG

MALMSTRÖMS

ur guld ● vänersborg

*Din Guldbutik i Trestad
Edsgatan 21 Vänersborg*

Rolf Jacobsson

ekonomikonsult AB

SRF

företagarens nära
rådgivare och samtalspartner

Västkustens Fiskhall AB

Sundsgatan 7

Telefon 105 60

Kök

Tel. 112 12

Bostad H. Fock

Tel. 202 10

„ E. Fock

Tel. 103 14

Dagligen färsk fisk

SKALDJUR – KONSERVER – DELIKATESSER

En Saab känns alltid ny

VÄLKOMMEN!
SAAB-ANA
VÄNERSBORG — Tel 0521/190 00

Svårt att skilja dem åt?
Det är under skalet den nya
tekniken sitter, den som gör bilen roligare att köra. På
några år hånder det mycket. Så vill du ha en bil med fler
finesser, byt upp dig till en nästan ny Saab 900.
Du gör ett säkrare val. Och köregenskaperna, åkkom-
forten och den avancerade tekniken gör att en Saab all-
tid känns ny.

Kör lite säkrare. Kör Saab 900.

Allt i **TEGEL** **AB TENGGRENSTORPS** **TEGEL**

Tel. 110 11 — 165 50.

462 01 Vänersborg

Vi ger personlig service

Redovisningsbyrån

SÖDERGATAN 2, VÄNERSBORG

GÖRAN HAGBORG

Tel. 0521/603 90

KJELL TERNQUIST

Tel. 0521/608 55

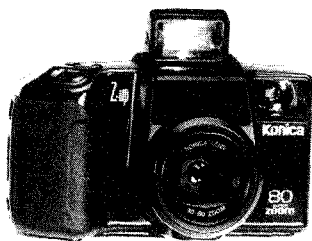
Gillebröder!
Drick mer vatten — Oxygenvatten

Oxyfon

AB SUNDÖX. Box 234, S-462 23 Vänersborg. Tel. 0521-141 80

Konica Z-up 80. De många möjligheternas kamera, utrustad med bl.a. motorzoomobjektiv 40-80 mm, autofocus, seriefotograferings- och dubbelexponeringsmöjligheter och databakstycke.

2.695:-

Nu 1.995:-

expert

Andersson, Larsson & Co

VÄNERSBORG — Telefon 610 40

TRÄVAROR

HYVLERI

Byggnadsmaterial

Snickerifabrik

Papp, Spik, Masonite m. m.

för byggnadsändamål

Eldningsoljor

ZETTERBERGS SKOAFFÄR

Edsgatan 29

Vänersborg

Tel. 101 76

REKOMMENDERAS

*Vi har svarat för trycket av årsskriften
(59:e året i följd)*

CARLSSONS TRYCKERI

Kyrkogatan 21 • Box 134 • 462 22 Vänersborg
Telefon 0521-620 25 • Telefax 0521-191 19

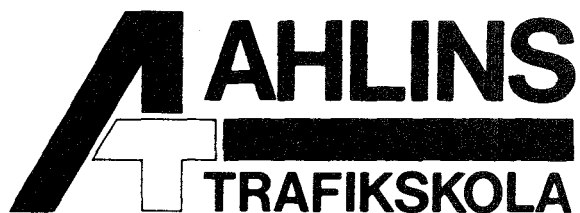
MATMARKNAD

Månd—Fred 9—19 Lörd 9—16 Sönd 11—16

Sundsgatan 15
tel. 19055

Kungsgatan 7
Tel 0521-109 06

Torpavägen 22 • 462 36 Vänernsberg • Tel. 0521-10366

Föreningsbanken — landets enda medlemsägda bank.

DIN BANK!

Föreningsbanken

Sundsgatan 5, Vänersborg

Tel. 0521-63090

Kvinnan med stil och smak väljer

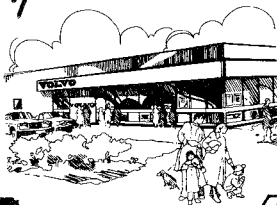
Ekströms
Mode
DAMKONFEKTION

Kungsgatan 7

Tel. 100 86

Vi är till för Dig, pröva oss!

"Mitt i Tvåstad"

VOLVO

BRANDT

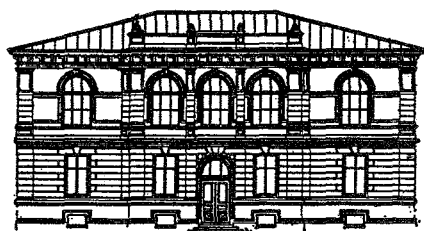
Johannesbergsvägen 1, Tel. 0521/121 00

Ö N S K E B U T I K E N

Gösta Gillberg AB

Vänersborg. Tel. 0521-10253

Vänersborgs Museum

är ett av Sveriges äldsta landsortsmuseer. Det öppnades för allmänheten 1891 och har bl a ett mycket stort museihistoriskt värde. Museet speglar en gången tids uppfattning om ett museums roll, nämligen att besökaren inte bara skulle lära, han skulle också uppleva och känna skönhet och andakt.

Byggnaden innehåller märkliga samlingar, som afrikanska fåglar, nordiska djur, västsvensk forntid, egyptiska gravfynd, Birger Sjöberg-rum, Johanna Brunsson-vävnader, porslin, polismuseum m m.

Museet är väl värt ett besök — **Välkommen!**

Öppet tisd.—sönd. 12—16 — fri entré.

Älvsborgs Länsmuseum

Med Juristerna
bakom ryggen
blir det
rätt och riktigt

Sparbanken Väst

Mer än bank för pengarna

VL - RESOR

SPECIALRESOR ÄR VÅR SPECIALITET!

BEKVÄMA TURISTBUSSAR MED AIRCONDITION TOALETT o. VIDEO

Vi "skraddarsyr" resor för grupper mellan 10-71 personer efter behov och önskemål t.ex.

- FÖRETAGSRESOR
- FÖRENINGRESOR
- GRUPPRESOR

**0521-
620 70**

- SPORT- OCH
IDROTTSRESOR
- HANDIKAPPRESOR

Du är alltid välkommen att prata bussresor med oss!

VL

**VÄNERSBORGS
LINJETRAFIK**

Box 3020, 462 03 VÄNERSBORG

Svetsargatan 5, Torpa ind.område

Telefax 651 30

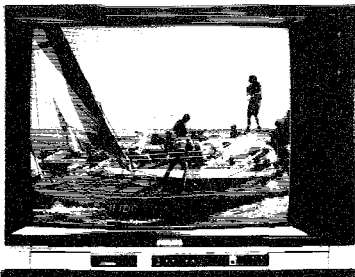
Mobiltn 010-

37 03 60, 37 03 61

37 03 62, 37 03 63

37 03 64, 37 10 89

FSQ VISION

Bättre TV-bild. Från Philips igen.

28 CE 6591

FSQ färg-TV med text-TV

28 tum färg-TV med den plana, fyrkantiga FSQ-bildrutan och med fjärrkontroll. Eurokontakt för anslutning av video och RGB-ingång för hemdator. Fjärrkontrollen kan styra både TV och

huvudfunktionerna hos Philips videobandspelare. Upp till 40 TV-kanaler kan förinställas för snabbval.

Lundins Radio & TV
Edsgatan 7 Vänersborg Tel. 105 43

**Att välja rätt fastighetsbyrå
är början till en bra affär**

**SKARABORGS 0521-12800
MÄKLAREN Sundsgatan 25**

VÄNERSBORG

Låt oss ta hand om ditt hus — det ger resultat

Vänersborgs Stuveri AB

Vänersborgs hamn — i nyckelposition vid Vänern

**SKEPPSSTUVERI — SPEDITION
UTHYRNING AV TRUCKAR • HJULLASTARE
TILLSATSUTRUSTNINGAR
0521-142 50**

Gillebröder ekiperar sig bäst hos

Lundborgs

HERREKIPERING

EDSGATAN 14 VÄNERSBORG TEL 104 14

**SERVICE OCH INSTALLATION INOM
RÖR, VENTILATION OCH PLÅT,
TILL VETTIGA PRISER!**

GIAB

GRANSTRÖMS INSTALLATIONS AB

HOLMÄNGENS INDUSTRIOMRÅDE TEL. VÄXEL 180 90

PKBANKEN

PKPrivat

PKFöretag

**KUNGSGATAN 9
VÄNERSBORG
Tel. 0521/18005**

**Den här annonsen är alldeles för
liten för att tala om hur bra vi är...
kom in till oss istället skall vi visa
dig vad vi kan inom reklamen. . .**

HARDIE REKLAM
&
GRAFISKA AB

Regementsgatan 29, 462 32 Vänersborg, Tel. 0521/61690

"Vänersborgsbyggarna"

NYBYGGNAD • OMBYGGNAD • TILLBYGGNAD
REPARATIONER • UTHYRNING

Industrigatan 5, Vänersborg. Tel. 0521/60100.

"Små nog att bry oss om.
Stora nog att ha resurser."

Skaraborgsbanken

— VÄNERSBORG —

*Bok- och Pappershandeln
i centrum*

— Din Bokiabutik —

VÄNERSBORGS

BOKHANDEL

KUNSGATAN 5, BOX 88, 462 21 VÄNERSBORG. TEL. 0521-10050.

*Förstklassiga
Välsmakande
Konditorivaror*

NORDFELDT'S KONDITORI

Edsgatan 12 B — Tel. 101 10

Det har sina
fördelar
att vara
stamkund..

...också hos
Handelsbanken.
Vänersborg
tel. 0521/120 10

KÖKSINREDNINGAR
från Ballingslöv
och Kvänum

HUSHÅLLSMASKINER
från Electrolux,

SVARVARGATAN 4
Torpa Industriområde

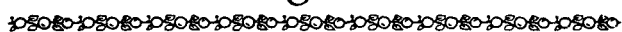
Tel. 0521/120 00
VÄNERSBORG

Gåvor av värde

*finner Ni bland vår utsökta
sortering i guld- och silver-
arbeten samt matsilver*

Vänerns Guld AB

Edsgatan 18 VÄNERSBORG Tel. 102 26

När Du skall sälja huset

Kontakta:

Mäklarkonsult LENNART HANSSON

Drottninggatan 18, Tel. 19740

BLOMNOGRAM

interflora®

THERNQUISTS BLOMSTERHANDEL EFTR.

Box 235, Edsgatan 16, 462 01 Vänersborg

Telefon 0521-100 63, 622 20

KYL — FRYG — TVÄTTMASKINER — PLASTBÅTAR
köper Ni bäst och billigast hos

Skyttegatan 5 — Tel. 613 50 Tel. 172 16

Bärgningstjänst

Vänersborg

Bärgning och service
dygnet runt

Tel. 0521/14800, 15522

UNO-X Bensinstation

Frändeforsvägen

Alla slags bilreparationer

Allt för kontoret
finner Du hos

Konfac

Kontors-Utrustning i Vänersborg AB

Tenggrenstorpsvägen 15, 462 03 Vänersborg

Tel. 0521-12130

God mat hos
”Pärlans” nya Gatukök

Belfragegatan 29, Vänersborg

SCANIA

NY MODERN BILANLÄGGNING
I BÅBERG

FLER OCH FLER VÄLJER SIN BIL HOS
BLENNERMARKS!
VÄNERSBORG • TROLLHÄTTAN

Strand Hotell

Service inriktat med trevliga rum • Rum med egen toalett bad och dusch • Telefon på samtliga rum • Frukost, kaffe serveras • Goda parkeringsmöjligheter • Trevligt läge och humana priser.

Innehavare:
Karin Larsson

Adress:
*Hamngatan 7
462 33 Vänersborg
Tel: Växel 13850*

Sony Dixi Sharp	Panasonic	Philips	Schneider	Fischer DLS Finlux				
	Alla kända märken köper du hos							
	TV-fyndet <table border="0"> <tr> <td>Vänersborg Teggenstörpiv 5 11111</td> <td>Trollhättan Drumnings 41 11111</td> <td>Trollhättan Spännmålsg 12 36000</td> <td>Mellerud Storg 18 11111</td> </tr> </table> HÄMTKÖP				Vänersborg Teggenstörpiv 5 11111	Trollhättan Drumnings 41 11111	Trollhättan Spännmålsg 12 36000	Mellerud Storg 18 11111
	Vänersborg Teggenstörpiv 5 11111	Trollhättan Drumnings 41 11111	Trollhättan Spännmålsg 12 36000		Mellerud Storg 18 11111			
Hitachi	Yamaha	Mitsubishi						

HANDLA BEKVÄMT — HANDLA BILLIGT
 Tag gärna bilen, vi har gott om PARKERINGSPLATSER

Väl mött hos **PIL-HALLEN**

VIVO Tel. 109 44
 Duellvägen 8, Vänersborg

Allt i TV, RADIO och STEREO

Yngves
TV RADIO · STEREO

Vänersborg • Edsgatan 20 • Tel. 103 11

BRAHMS EL. AB

ELINSTALLATIONER AV LÅG- o. HÖGSPÄNNING
SERVICE AV INDUSTRIER och JORDBRUK m.m.

VIDARE LAGERFÖRSÄLJNING AV HUSHÅLLSMASKINER
FAB. SIEMENS SAMT ELEKTRO-HELIOS

TEL. 0521-206 52, VARGÖN

Knutssons Antik- och Konsthandel

**ANTIKVITETER
KONST
MÖBLER**

Kungsg. 3
462 33 Vänersborg
Tel. 0521-192 35
Bost. 0521-606 48

**KÖPER
SÄLJER
VÄRDERAR**

Medlem av
Sveriges Konst- och
Antikhandlareförening

Andréens &

en modern järn- o. maskinaffär

0521-621 50

Vänersborg

Svarvaregatan 2, Torpa industriområde

[illegible]